

DOMOCJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domocjuba«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domocjuba«. — Telefon 29-92.

Franjo Neubauer:

Vstalemu Izveličarju

*Mar križa si les
povišal zares
in dvigaš ga kakor zastavo
in vsem govorиш,
ki nosijo križ,
da nekdaj se dvignejo v slavo?
Da, vse je resnica!
Na križ si razpet
samotno, sramotno umiral,
a svet je sovražni,
od srda razvret,
na križ se ponosno oziral.
In divji pod križem
krohot je besnet,
ni rogal le svet se,
divjal je pekel
radosten, da Ti si izdihnil,
premagani, za vedno utihnil.
A varala vsa se je zloba,
ni zmagela Tebe trohnoba:
iz groba si dvignil se živ,
sedaj pa si Kralj nezmagljiv.*

*Rohne proti Tebi rodovi in knezi,
Ti rogaš pa njihovi majhni se jezi,
pustiš jih besneti,
da v jezi jih sveti
tem hujše in strožje kaznuješ nekoč
in vržeš v prepada jih večnega noč.
A revežev rod,
povišaš, Gospod,
za vse bolečine
poplačaš trpine.
Zato, ko med ljudstvo prihajaš sirot,
ki v stiskah, nadlogah se vije,
zvonovi ubrani pojo Ti naprot,
veselje se vnema in sije.
In kočica vsaka mogočen je grad,
krog njega zelenje brsteče,
na oknih se žarki leskečejo nad
in spevi se dvigajo sreče.
Snoboda, ki vsem si priboril jo Ti,
zdaj stiskana, željna Ti vzklik:
»Naj v lunu in v zvezdah nebo zažari,
na zemlji naj noč bo velika! —*

„Zveličar naš je vstal iz groba...“

(Velikonočne misli)

Nad vso temo, bedo, zmedo in zlo današnjih dni se bo zopet razlila velikonočna pesem zmage dobrega nad zlim, živiljenja nad smrto, neba nad peklom: »Zveličar naš je vstal iz groba, premagana je smrt, trohnoba — aleluja!« To je pesem zmagoščavja po največji in najpomembnejši bitki, ki se je in se bo kdaj bila na svetu. Ta pesem slavi Junaka, katerega rane glasno vpijejo o vsej sili in stiski boja, pa se zdaj v poveličanju svetijo; Junaka, ki se je pomeral z grehom, smrto in satanom; Junaka luči, ki je premagal temo.

V zgodovini Cerkve se vedno znova oglaša radosni aleluja. Cerkev ve, da je Kristus umrl enkrat, a poslej ne umrje nikdar več in zato ima pravico, da tudi v najbridejših časih poje alelujo. Kolikokrat so že nasledniki Pilata in Heroda poizkušali, da bi Kristusa še enkrat pribili na križ in za vedno zbrisali Njegov spomin na zemlji! Pregnali so ga podzemski rove katakomb, pa glej: izsel je iz njih kakor zmagovali kralj. Kakor v prvih časih krščanstva, tako je bilo tudi vedno do danes: Knez teme se je dvigal in grozil kot beremo v velikem tednu: »Smrt in živiljenje sta se borila med seboj.« Vedno znova pa je tudi prišel dan, ko je bil kamen od groba odvaljen in vedno znova se je s podvojeno

silo napela proti nebu zmagoščavna pesem vstajenja: »Aleluja.«

Dejanski položaj sedanjega človeštva se je v dveh tisočletjih le malo spremenil. Kot tedaj, ko so stale proti Kristusu najmočnejše sile sveta in imele v rokah vsa sredstva oblasti, znanosti, umetnosti in vsakovrstnega napredka, tako je tudi danes. Vedno je bilo tudi mnogo kristjanov podobnih prvim apostolom, ki so se zbalili, postali malodušni in celo zbežali, se skrili in zgubili vsako upanje. A potem se je znova razlegla po zemlji čudovita beseda: Mir s teboj! Ne bojte se! Gospod je zopet tukaj. On pozna svoje in Njegovi poznajo Njega. Gospod svoje Cerkve ni pozabil. Bila je samo preizkušnja, samo dnevi teme, samo kos nove, težke bitke, toda zmanjša imo vedno v rokah On, ki jo je bil nekoč priboril in z Njim vsak, ki sledi Njegovemu praporu. Prav izna torej Cerkev, ko tudi v najtežjih časih poje alelujo. Vera v Vstalega ji daje moč, da nosi križ, težki, pa zmagoščavni križ.

Z našo veliko nočjo je prav tako, kot z dogajanjem v naravi. Tudi tu je večen boj, tudi tu vedno znova zagospodari zima. Potem mora vse zelenje in vse cvetje usehniti, vso krasoto zagnre grob. A le za nekaj časa; potem se led razlomi, sneg skopni, potočki priteko na dan in mrtvi se ozirajo proti soncu z novimi, nedolžnimi očmi. Potem se vrnejo slavčki, narava obhaja svoj praznik vstajenja: pomlad je spet v deželi in sonce vsak dan v

daljšem loku potuje preko neba. Potem se v ljudeh znova obudi zaupanje, potem zopet verujejo v luč, zimske skrbi so pozabljeni, izkaže se, da so imeli prav tisti, ki so v temih dnevih govorili: Sonce se povrne, zopet bo pomlad, iz smrti bo vzlilo novo živiljenje. Tako je tudi s Cerkvijo, ki je živo telo. Nikdar ne pride čez njo noč, nikoli zapuščenost, v kateri ne bi vedela, da njen božji Ljubitelj misli nanjo, in ko je do smrti žalostna in se zdi, da mora pod udarci svojih sovražnikov umreti, vendarle pravi: Vem, da moj Odrešenik živi.

Kar velja za Cerkve, velja tudi za posameznega vernika. V svoji notranjosti prinesemo na svet mnogovrstni nered, nagone, ki so nam za živiljenje nujno potrebuli, ki pa se upirajo postavi duha, kateri gre gospodstvo nad našim čutjenjem in hotenjem. Tudi tu je veliko teme in ili nam je skozi goste oblake, dokler nam slednjič jasno sonce ne ogreje srca. Ali ni naše živiljenje kakor vzpenjanje na strmo Božjo goro iz prepadow in sotesk, ki jih pokriva gosta tema? Ali ni ta strma, kamenita pot težka? Ali ne oklevamo, ali ne padamo na njej? Pa vendar — vsaj o velikonočnem času — zopet vstanemo in se z novim pogumom, z novimi silami napotimo dalje proti vrhu — proti Luči. Srečen, komur je treba ta boj med temo in lučjo izbojevati samo enkrat, srečen, za katerega vedno veljavajo besede: »Nekoč ste bili tema, zdaj ste pa luč v Gosnodu!« Drugim ostane le trnjeva,

Ob 40 letnici ljubljanskega potresa

Na veliko noč pred 40 leti je Ljubljano zadele grozna potresna katastrofa. Potres je zahteval več človeških žrtev, veliko hiš pa je tako poškodoval, da so morali cele mestne dele podpreti. Skode je bilo 4 milijone goldinarjev, kar je bila za tiste čase ogromna vsova. Na razvalinah stare Ljubljane je začela vstajati nova, katere značaj je v glavnem do danes ohranjen. V spomin na ta potres se še sedaj

vrši vsako leto v Ljubljani potresna procesija, ki izveni v prošnjo: Šibe potresa, reši nas, o Gospod! Prinašamo par slik, ki predstavljajo poškodovane mestne dele.

Poškodovane hiše so močno podprtih in izpraznili. Posebna komisija je natančno ugotovila, ali sme poškodovano poslopje ostati ali ga je treba porušiti. Ljubljanci so tiste dni prejeli veliko podpor v denarju in blagu.

Sv. Jakoba trg: Paluzove hiše, ki so jih podprtih in novo zgradili

Vhod v Šentpetersko cesto z Marijinega trga. Lekarna in bila V. Mayerja

Celo življenje

**zdravi,
lepi
zobje!**

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Odločen korak „Bojevnikov“

Zaradi nastopa večine članov izvršnega odbora, da podpre »Bojevnikov« kandidacijsko listo g. Ljotiča, je prišlo v tej organizaciji do sporov. Večina bojevniških skupin z g. Vidmarjem na čelu je zahtevala občni zbor delegatov. Večina izvršnega v upravnega odbora se je temu upirala. Zato je v smislu pravil nadzorni odbor sklical delegatski zbor v ljubljanski Trgovski dom, kjer so ugotovili, da so nekateri člani odbora na svojo roko ustavili bojevniški volivni odbor, ki se je odločil za Ljotičeve listo. Ono nedelje je bil torej izvoljen skoraj soglasno nov odbor »Bojevnikov« z g. Stanetom Vidmarjem na čelu. Sklenili so med drugim, da »Prelom« ni več glasilo organiziranih »Bojevnikov« in da bo odsej izhaja kot edino glasilo bojevnikov »Bojevnik«, najbrž tedensko. Sprejeta je bila resolucija: Zbor delegatov ugotavlja, da je »Bojevnik« patriotska, nepolitična, nadstrankarska organizacija ter se vsled tega po svojih pravilih kot taka ne more spuščati v vojivno borbo. Kdor pa hoče kjerkoli kandidirati, naj odloži upravno mesto v »Bojevnik«. Občni zbor je izključil iz organizacije večino članov starega odbora, ki so doslej paševali v organizaciji.

Naša uganka

Izrežite in dobro spravite!

ep

Izrežite in dobro spravite!

ALI STE ŽE PLAČALI NAROCNINO ZA
»DOMOLJUBA«?

Kmetiški dolgorvi

Dve stvari sta, ki danes našega kmeta najbolj in neposredno tarejo, to so preveliki davki in dolgorvi.

Glede davkov pričavljajo danes to prav vti s samim finančnim ministrom na čelu, toda nikogar ni, ki bi jih tudi minal. Res je, da tu in tam skrivajo o nezanesljivem razlagu kakršega posameznega davka, zato pa povezajo drugega. Tudi te — recimo — popusti v kaki nemotni meri država, pa priznane občine ali bencinske, kajti obvezne davke se pod sedanjimi gospodarji od leta do leta menjajo. Tako se davkova bremena našega kmeta in očitoma prav občutno menjajo od leta do leta, dejprav so njiju dohodki zadnjih pet let, kar je armatila **naslova države izmenjena JNS, naravnost stranome pada.**

Toda o davkih bomo še govorili ob drugih pričkah. Kar nam je danes na srečo, to je drugo naječe brezme. Ali danes izredno velik del našega kmeta namreč dolgorvi.

Zadolžev je naš kmet te od nekoj razmeroma huda. Pred pol stoletjem se je bilo naravnost dati, da ga bodo dolgorvi popolnoma uničiti, kajti takrat je bil zaseden pri liberalnih podjetniških osteruhih, katerim je moral plodovati vprav strahotne obresti in so mu ti pali kri. Toda tedaj sta prisla dr. Krek in njegova stranka, ki sta ga v nekaj letih osvobodila z zadružništvom. To pa prihanki ameriških izselencev ter naši bogati godovi se precej hitro celil globoke rane, ki jih je bil zadal kmetiškemu ljudstvu gospodarski liberalizem. Toda dolgorvi vendarle niso hitro ingrijali, kajti kmet je velik del denarja, ki ga je bil prigospodaril, uporabil za izboljšanje svojega gospodarstva in za udobnejše življenje. Prezidat je svoj dom, se boljše običal, boljše jedel in dajeval je manjšak tudi za povedanje svoje izobrazbe. Tudi zavate se ni inogradi, da bi hodemo govoriti po pravici — celo zapil je mnogo, mnogo preveč.

Tako je zatekla vojna našega kmeta s pretežnimi dolgorvi. Zaradi naglega medvojnega razprtjanja cen vseh kmetiških pridelkov je zavala zlasti zadnjih dve vojni leti povsod in tudi na kmetih skoraj prava povedenje denarja. Res je, da je bil ta vrak dan manj vreden, teda zaradi maksimiranja cen tistih potrebščin, ki jih je človek tedaj sploh mogel dobiti, so bili izdatki razmeroma majhni in tako je kmet s preostanki denarja prav lahko plačal svoje dolgorve. Tako je vojna nekako zavala razdelila kmetia.

Toda ta uspeh je bil bolj ali manj naveden. Ko so se vrnili gospodarji zoper domov, so bili sicer res brez dolgorv, toda gospodarstva so bila tudi izčrpana: brez živine, orodje izrabljeno, poslopja so kritala po popravilih, oblike vsa ponosenja itd. Ni kazalo drugoga, kot začeti z obnavljanjem vsega in to je polnilo prav lepe vseote. Res je, da so bila zlasti prva povejna leta na kmetu razmeroma ugodna, teda silna razlika med cenami kmetiških pridelkov in industrijskih izdelkov, ki se je bila začela pojavičati že jako zgodaj, razračujeni davki in pa — če hodemo biti odkriti — tudi prava potrdnost, ki so se je bili mnogi privadili med vojno, so privedli kmetiška gospodarstva kmalu zoper iz ravnotežja. Izdatki so začeli hitro presegati dohodke in poslednih godovih je vnovič zapela sekira v skodo našemu lesnemu gospodarstvu, vsporedno s tem je pa začel kmet vnovič lesti v dolgorve.

Tako je začel kmet gospodarsko vnočič hkrati, nasiči ker se molje, ki so krmariči našo državo, nase brigadi, da bi bili pravokosno predstavljeni solidnih trgov za naše kmetiške pridelke. Leta 1929 in zlasti še leta 1930 je pa prišel potem prvi preobrat tudi za ostale gospodarske penoge in začeli smo drveti navzdol. Vodstvo državnih postov je imela vse naslednja leta v rokah JNS in ta je potem v svoji popolni nesposobnosti in strankarski zagriznosti storila vse, da je na gospodarskem polju umrla, kar se je le umrlti dalo. Kmetiški dohodki so podli prav na najnižjo stopnjo, a bremena so se menjala. Tako je lezel kmet v vedno večje dolgorve, dokler niso zavreli ti kakršega obsega, da pomenujajo sprito današnjih dohodkov kmeta pravo katastrofo. V Sloveniji jih cenijo danes na kakih 1200 milijonov dinarjev, za kar je treba samo obresti vsaj kakih 80 milijonov. Da tega naš kmet danes ne zmora, je menda jasno.

Ze prejemanje JNS viade so uvidele, da postaja vprašanje kmetiških dolgorv eno najnajnežnih in najvažnejših naših gospodarskih vprašanj sploh, zato se mu niso mogle izogniti, kajtor drugim vprašanjem, ter ga pre-

SLOVENEC

je edini slovenski katoliški dnevnik. Piše v duhu Katoliške akcije. — Stane na mesec 25. Din.

— Pišite, da ga Vam podijo nekaj številk brezplačno na ogled. — Naslov: **Slovenec, Ljubljana, Jugoslav. tiskarna.**

Ni naš namen, danes razpravljati o tem, kako naj se to vprašanje zadovoljivo reši, kajti hoteli smo najnižji za enkrat le opozorili in pa povedali, da je sedanji tozadnevi zakon za našega slovenskega kmeta brez pomena in brez zmisla. Sicer je pa v prvi vrsti dolžnost tistih, ki so za to postavljeni, da o tem razmislijo in rešitev tudi najdejo.

Vkljub temu se nam pa zdi potrebno privestiti, da danes le par pripomemb. Prvo, kar je neobhodno potrebno, je to, da je obrestna mera za kmetiške dolgorve v skladu z današnjimi dohodki kmetiškega gospodarstva, z drugimi besedami: obresti se morajo znižati najmanj na polovico. Drugič je treba dovoliti za plačilo vse drugače dolg rok kot ga pa predvideva sedanji zakon. Tretjič je popolnoma nemogoče, da bi zahtevali od našega kreditnega zadru-

kričati z raznimi frazami. Z bobnečimi besedami se zato izdali postavo, po kateri naj bi plačal kmet v dvanaestih letih vse svoje dolgorve. Vsak otrok, ki je bil to modrost Kramer-Puceljev JNS, je moral naravnost strmeti nad takim prazaim, lahkomselnim in nesposobnim načinom reševanja življenjskih vprašanj našega ljudstva.

Saj ogromna večna kmetov ni kriva obupnega položaja, v katerem se danes nahaja. Ta položaj je nevzdržen in če ne pride pomoč takoj, bo uničen gospodarski steber našega naroda in države. Vsi, ki nosijo odgovornost za javne posle, bi morali zato napeti vse sile in uporabiti vsa sredstva, da to vprašanje čim prej in čim najbolj smotreno rešijo. Toda kaj so storili? Obrazili so obrestno mero skoraj na isti višini, ki je pri nas že bila, obenem zavedeni, naj plača kmet pri današnji krizi vse dolgorve v 12 letih, a eno celo četrtnino dolžnih zneskov naj bi utrpele naše male zadruge, pri katerih je kmet zadolžen. Da, prav vsak otrok mora videti, da ni izvedljiva niti ena točka tega našega Pucelj-Kramerjev JNS. Prvič je obrestna mera tako, da je prav nobeno kmetiško gospodarstvo ne prenese, drugič bi bilo današnjo višino kmetiških dolgorv plačati v tako krajkem času celo v gospodarsko najugodnejših letih in tretjič je naravnost nerazumljivo, kako in zakaj naj trpe celo četrtnino teh dolgorv male zadruge. Izvedljivo bi bilo to le na skodo majhnih in pridnih varčevalcev.

nistična kakršnokoli žrtv, kajti ono je je itak ne po svoji lastni krvidi, v najtežji stiski.

Kmetu je treba pomagati, o tem nihče ne dvomi, toda povsod na svetu in v vseh časih je priskočila ob takih stiskah na pomoč država. Tudi pri nas ne bo šlo brez lega. Rešitvena pomoč bo pa prišla le tedaj, če bo država istočasno in z zadostnimi sredstvi pomagala tudi kreditnemu zadružništvu, ki je pri današnjem stanju vprašanja kmetiških dolgorv prav tako trpel, kot kmet sam. Brez kredita je vsako gospodarstvo nemogoče, zlasti še pri nas, kajtor smo videli že zadnjič, a dosedanjem ukrepom pri reševanju najnajnejših gospodarskih vprašanj so imeli le ta uspeh, da so popolnoma ubili ves kredit. In to je eden izmed glavnih virov današnje gospodarske krize.

Torej: Od onih, ki se nam ponujajo za vedačke v sedanjih tekih časih, pričakujemo kmetje predvsem to, da nam odgovore, kako si predstavljajo rešitev vprašanja kmetiških dolgorv in kaj so v tem pogledu že ukrenili.

KLOBUKE v najnovejših barvah in oblikah dobre kakovosti ter zanesljive cene nudi v bogati izbiro po nizkih cenah.

MIRKO BOGATAJ trgovina s klobukami
LJUBLJANA, STAR TRG 14
Solidna posrednica Sprejemajo se popravila

RAZGLED PO SVETU

Važni diplomatski razgovori v ital. Stresi

Dočim so angleškega ministra Edena sprejeti v Moskvi z vsemi častmi in dokazali svojo polno pripravljenost za sodelovanje, ga je Poljska sprejela hladno in odlikomilno. Poljaki nočejo slišati o nikakih paktih, po katerih naj bi branili tuje meje. Iz Varšave je krenil Eden v Prago, kjer mu je dr. Benes razložil veliko nevarnost, katera preti Češkoslovaški od nemške strani. Anglež se je nato vrnil domov. Dne 11. aprila pa se znajdejo v italijanskih Alpah zastopniki Anglije, Francije in Italije, kjer se bodo posvetovali na podlagi Ede-

novega poročila. Pričakujejo, da bo Francija zagovarjala vojaško zvezo z Rusijo proti Nemčiji, Italijani bodo predlagali pakt Podonavja proti Nemčiji, Anglija pa bo — kot doslej — svetovala previdnost in zmernost. Medtem se države mrzljivo oborožujejo: Francija je podaljšala vojaško službo, Anglija podvojila zraven brodovje, Italija mobilizirala dva letnika vojaštva, Romunija je zvišala vojaške kredite in tudi Čehoslovacija. Rusija se oborožuje. — Veliko, prav veliko, vrti od tokratnega sestanka za bodočnost Evrope.

KATOLIŠKA CERKEV

s Drobic. Poljska vlada je priznala enakopravnost katoliškega vseučilišča v Lublinu z ostalimi državnimi. — Belgija ima osem milijonov prebivalcev, na katere pride 59.000 re-

Konec grškega upora. Med prijetimi grškimi upornimi častniki je bil en stotnik obsojen na smrt in ustreljen. Drugi častniki pa so bili obsojeni na dosmrtno ječo. Preden so jih odpeljali, so jim vprito 20.000 gledalcev potrgali častniške znake, celo vsak gumb pri uniformi so posebej odrezali.

BANKA BARUCH

II, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremiša denar v Jugoslavijo
na njihitre in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrki vse bančne posete najkulantnejše.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše řekovne račune.
BELGIJA: № 2064-54 Bruxelles; FRANCIA: № 1117-94 Pariz; HOLANDIJA: № 1455-98 Ned, Dienst; LUXEMBOURG: № 5967 Luxembourg.
Na zahodno pošljemo brezplačno naš ček, nakaznica

devnikov, ki imajo svoje domove (2908) raztresene po vsem svetu. — 198.270 katoličanov je sedaj na Japonskem. — Dne 24. marca so po vseh katoliških državah praznovali pismonečje svojega patrona nadangela Gabrijela. — Bivši francoski admiral Malcare živi že 13 let kot puščavnik v puščavi Sidi Saad. — V kitajskem Pekingu so ustanovili tiskovno agencijo Lamien (Luč), ki bo zbirala katoliške novice iz vsega sveta in jih potem oddajala drugim ljudem. — Najvišja cerkev na svetu je stolnica v nemškem mestu Ulm, ki ima 162 m visok stolp.

ALBANIJA

s Posredevanje Vatikana. V Albaniji je poskušala vlada ukiniti katoliške šole, vendar je končno prišlo do sporazuma med Vatikanom in albansko vlado ter je ostala nedotaknjena samouprava albanskih katoliških šol.

AVSTRIJA

s Več ko 90 odstotkov katoličanov. Po podatkih zadnjega ljudskega štetja je 90.5% vsega avstrijskega prebivalstva katoličanov, 280 tisoč 333 je protestantov avgabsburške in 15.119 protestantov helvetske veroizpovedi, 191.481 je židov, 106.080 ljudi se je izjavilo kot brezverskih, 3242 je grških katolikov in 350 armenskih katolikov. Značilno je, da je narastlo število protestantov in brezvercev, padlo pa je število katolikov in židov. Židov živi na Dunaju 170.034, brezverci pa 75.906.

Clovek-netcipir. Nove vrste padala so si letali izmisli, s katerimi poskušajo skakati iz letal. Doslej se niso obnesla.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Iz poslanice češkoslovaških cerkvenih knezov. V zvezi s prvim katoliškim kongresom, ki bo v Pragi junija, so češkoslovaški škofov in nadškofov izdali poslanico, v kateri opozarjajo vernike na versko krizo. Sodobniki so postali žrtve svojih nizkih čutov. Z navadnostjo izprijenostjo, ki se pričenja že v rani mladosti, je treba nehati. Cloveštvo se mora

Skušnja za angleško vojaško parado, ki bo ob kraljevi 25 letnici. Na sliki vidimo defilirati polk gorskih peščev v škotski nošnji.

vremi v Kristusovem smeku. Prvi katolični naj javne izpovedujejo svojo vero. — Na kongres so povabljeni vsi katoličani trez razlike narodnosti.

NEMČIJA

— Sramota 20. stoletja. Vodilni nemški časopis »Der Angriff« imenuje nadnje madjarske vojne sramoto 20. stoletja. To pa seveda, ker je dobio pri teh vojnah 800.000 Nemcev in Slovakov le enega poslanca. List pravi, da nimajo Madjari nobene pravice pridobevati se nad državami. Male zvezne, ker v teh imajo narodne manjnine vse pravice, na Madjarskem pa nobenih.

— Razno. Nemčija namerava zgraditi posebno vojno brodovje proti Rusiji, ki se bo imenovalo baltičko brodovje. Posebnost tega brodovja bo znotoreba se križarka, ki bo imela okoli 22.000 ton nosnosti, in ki ne bo namenjena za boj, temveč bo služila kot operativna križarka na generalni Stab brodovja. — Otip Hitlerjev prijatelj Hess je izjavil, da bo nova nemška armada prav tako močna, kakor je bila stare cesarska. — Več nastopnikov nemške industrije so u neznanih vrhovih izgnani iz Nemčije.

KITAJSKA

— Najboljšo borbo proti komunistom, ki nastopejo v oboroženih četah, je prifela kitajska vlada. Istočasno pa je sprejela mnogo dobrih zakonov, da dvigne revno stanje nizjih slojev, saj so dobri socialni zakoni res najboljše zdravilo proti komunistični kugi.

UKRAIJINA

— Moč ukrajinskih zadrug na Poljskem. Dne 28. marca 1955 se je vrnil v Lvov občni zbor »Maslosojuz«, to je zveza ukrajinskih mlekarških zadrug v poljski republiki. Ukrainske mlekarške zadruge so izdelale v minulem letu 245.000 ton surogene masla. Poleg tega so prodale 40.000 hl mleka, 140.000 ton sira itd. Denarni promet »Maslosojuz« v minulem letu je znašal 520 milijonov dinarjev. V neodvisnem in neuniformiranem zadrževalstvu je rešitev kmeta.

RUSIJA

— Najlepša ruska cerkev hodejo podreti. Cerkev sv. Zofije v Kijevu je najlepša in najstarejša ruska cerkev. Dal jo je sezidati ruski veliki knez Jaroslav Modri, ki je vladal od leta 1015 do 1054. Podobno je nekdanji slavnostni cerkvi sv. Zofije v Carigradu. V tistem fasu, ko je knez Jaroslav zidal cerkev sv. Zofije v Kijevu, je bila ruska cerkev edina s katoliško. Sele pozneje so prinesli Grki v Rusijo svoje pravoslavlje. Devesto let je stoji cerkev sv. Zofije v sred. Ukrajini, v sred. Kijevu, kakor veličasten ponnik ruskega krščanstva. To slavno cerkev hodejo sedaj boljševiki zravnati s tlem. Angleški in drugi učenjaki protestirajo. Resniko, boljševikov brezboštvo ne pozna mej.

DROBNE NOVICE

Pri volitvah svobodnega mestu Gdańskih hillerjevi niso dobili za spremembo ustave potrebne dvetretjinske večine.

Irlandi vojni proračun v mesecu 402 milijona dolarjev je sprejel ameriški parlament.

6

Iz pastirskega lista mariborskega knezoškoja

Z osmrom na rezne, katol. cerkvi sovražne pojave v mariborski okolici, je lavantinski nadpastir izdal pastirske pismo, iz katerega posnemamo nekatere mizi:

»Ni res, kar se mnogokrat sliši, da bi bile vse vere enako dobre. To ne more biti, kadar ne more dvakrat dve nikdar biti pet. Resnica je samo ena v vseh treh, tembolj v onih, ki se nanašajo na Boga in zveličanje. Ena je resnica o tem, kako se more priti k Bogu; ena je vera, ki to resnico uti; ena je Cerkev, ki to vero oznanjuje.«

»Prav se mora razumeti izrek: Brat je moj, kome vjere bio. S tem se hobe redi, da bi naj vredala med ljudimi iste krvi in istega jezika, pa različne vere, strpljivost in ljubezen.« Dalj Toda vedeti je treba, v tem je prava ljubezen do bližnjega: »v tem, da mu vse storimo, kar si po pravici želimo, nič pa takega, česar sami po pameti nočemo imeti, in da predvsem skrbemo za zveličanje njegove duše... Ni pa prava ljubezen, če se ne bričamo za dušno zveličanje bližnjega, če molimo k njegovemu zmoti ali ga v njej potrujemo, ali če brez ugovora trpimo, da kdo spravlja naše duše v nevarnost, da kdo napada naše vero, da kdo krši pravice naše svete Cerkev. Tu velja druga beseda Gospodova: »Nisem prisel, da prinesem mir, ampak meč« (Mt 10, 35). Svojega bližnjega moramo ljubiti, njegovih zmot v stvari vere in zveličanja pa ne moremo in ne smemo priznavati ne odobravati.«

V veliki zmoti je, ako kdo taj eno ali drugo versko resnico, ki jo uti sveta rimskokatolička Cerkev. Iz besed Jezusovih je jasno, da je en dal Petru in ostalim apostolom oblast uti vse narode. Da se ne bodo motili, jim je obljubil, da jim bo postal Duha resnice, ki jih bo util vso resnico (Jn 16, 13), in da bo sam ostal pri njih vse dni do konca sveta (Mt 28, 20). Petru je zagotovil še posebno pomol: Jaz sem prosil na tebe, da ne neha tvoja vera, in ti nasprotno potrijui svoje brate (Lk 22, 32).

Zato dober katoličan nikdar ne bo dvomil o resničnosti katoliških naukov, o svetem Pismu, o izhajjanju Svetega Ducha od Obeta in Sina, o brezmadeinem spozjetju Marijinem, o vicih in odpuskih, o papeževem prvenstvu, o papeževi nezmotljivosti in drugih resnicah.

Krivico dela katoliški Cerkvi, ktor trdi, da na eno ali drugo stran ni pravična. Če se na pr. ne upoštevajo pravice narodnih manjšin, kakor bi bilo pričakovati, se kriča za to naj ne vali na Cerkev, ki ne razpolaga z no-

200 milijard na javna dela v svrhu pobiranja nezaposlenosti je določila ameriška vlada.

24.339.041 prehvalec je štela v decembri 1964 nova država Mandžurija.

15.000.000 rubljev znašajo v preteklem letu poseverje v skupnem gospodarstvu »kolonov« v sovjetski Rusiji.

Tisoč novih vojnih letal si bo še letos nabavila Anglija.

S pospešeno naglico pošilja Italija svoje leta v Abesinijo.

Na mednarodni manifestaciji za mir v Lurdru bodo prečitali posebno papeževu poslanico za svetovni mir.

benim orodjem in vojaštvom... Krivda naj se pripisuje tistim, ki imajo moč v svojih rokah, pa to moč zlorabijo za krivice in nasilje nad slabčjimi in z njo ovrajo Cerkev v njenem bojem poslanstvu...

Ne pojmujejo prav Cerkev Kristusove njenega zvanja tisti, ki zahtevajo narodno cerkev. Kristus je svojo Cerkev ustanovil, da vodi vse narode k zveličanju. Cerkev, ki bi se zavzemala samo za eno ljudstvo in skrbela za koristi samo enega naroda, bi ne imela enega izmed poglavitnih znamenj Cerkev Kristusove, bi ne bila vesoljna ali katolička... Ni pa Cerkev Kristusova protinarodna. V njej imajo vsi narodi enako pravico, ker so pred Bogom vsi enaki in se je Kristus za vse ljudi daroval s svojo smrtnjo na krstu... Zato je pravilno, ako se reče, da je naša Cerkev mednarodna. Krivčno in zlobno, da, obrekovanje pa je, ako kdo pravi, da je protinarodna ali celo protidržavna. Takšen oditek moramo odločno odklanjati... S svojimi načeli je katolička Cerkev državiti tem modnejšo oporo, tam večjo svobodo uživa v izvrševanju svojega, od bojega ustvaritelja ji poverjenega poslanstva. Dober katoličan, zanesljiv državljan.

Proti ljubezni do bližnjega in proti obstoječim zakonom ravna, kdo vabi ali sili katoliško ljudstvo — bodi mladino, bodi odrasle — k verskim obredom ali priedrživam drugih veroizpovedi. Tu je treba jasno besede. Ce se za narod ali državo zasluzni modje, kakor se sv. Sava ali Strossmayer, podstavijo s svetno, izvencevreno proslavo, se takšne priedelive more udeležiti vsak rodoljub in državljan. Ce pa je proslava drugoverca zadržena z verskimi obredi, molitvami, blagoslovijenj, tedaj je katoličanu udeležba pri verskem delu slavnosti vobče prepovedana, oziroma, le v izjemnih primerih, na pr. iz službenih razlogov, dopušna.

Končno so zaslepljeni in si pripravijo strašno sodbo božjo izraziti sovražniki božji: oni, ki hočejo izpodprtiniti vero v Bogu z nemoj poslanstvu podobno narodno religijo ali jo uničiti s popolnim brezboštvo; oni, ki rusijo in začiščajo samostane, svetilšča, cerkve; oni, ki preganjajo, mutijo in morijo škofe, duhovnike in vernike na bolj grozovite načine, kateri so to delali rimski trinogi s prvimi kristiani. Vi veste iz časopisa, da se to in hujše godi sedaj v naših dnevh, pred očmi omisikanega sveta, ki pa k vsemu — molči. — Tako se izpoljuje na katolički Cerkvi, in sicer le na njej, proroka Gospodova: »Ce so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas.« Prav to nam je neobitočen dokaz, da je ta Cerkev — Cerkev Kristusova.

To so v resnici jasne, silne besede. V njih veje duh vekovite vesoljne Cerkve, ki se zaveda svojega bojtega poslanstva in ga vrli z neznamjano odločnostjo tudi v naših dneh. Slovensko ljudstvo, ki so mu bili njegovi škofje vedno najzanesljivejši, nesporni duhovni voditelji in prosvetitelji, jih bo sprejelo z veseljem in zadoščenjem kot zanesljive sinerne, ki ga vodijo skozi mrak sodobnih zmed z njegovimi dvomljivimi in zmotnimi, a hvala Božu kratkotrajimi gesli.

ALI STE ŽE PLACALI NAROČNINO ZA »DOMOLJUBA«?

KAJ JE NOVEGA

VESELE VELIKONOCNE
PRAZNIKE!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
»DOMOLJUBA«

ZAHVALA

Podpisani potrjujem hvaležno prejem Din 1000, reci tisoč dinarjev, iz rok preč. gospoda župnika Frančiška Magdiča kot »Domoljubov« požarno podporo, ker mi je dne 1. februarja letos požar uničil stanovanjsko hišo.

Zupnija Sv. Tomaž pri Ormožu.

Miklič Anton, posestnik, Ruemansci 19.

OSEBNE VESTI

d 80 let je že star ljubljanski kamnoseški nojster g. Feliks Toman.

d 70 let je dopolnil dne 10. aprila znani gasilski organizator g. Josip Turk v Ljubljani.

d 50 let je dopolnil znani kulturni delavec dr. Joža Glonar.

d Osebna vest. Gospa Marija Kokalj iz Petelinj pri Dolu je dovršila babiško šolo in izpit z odličnim uspehom. Cestitamo in ji želimo pri odgovornem poslu mnogo sreč!

IZ DOMAČE POLITIKE

d Ali bo res šest kandidatnih list? Belgrajsko »Vreme« je mnenja, da bosta poleg državnih kandidatnih list predsednika vlade B. Jevtića, Jugoslovanske narodne stranke pod vodstvom S. Hodžere, jugoslovenskih socialistov pod vodstvom Živka Topalovića in liste jugoslov. narodnega gibanja »Zbor« pod vodstvom Dimitrija Ljotića, predloženi še dve drugi listi, tako da jih bo skupno 6.

d Ban dr. Dinko Puc je obiskal pretekli teden več krajev bivše Stajerske.

d Ne zasebno, ne javno. Na volivnem shodu v Šibeniku je dejal minister dr. Kožulj v imenu sedanje vlade, da je državno in narodno edinstvo vprašanje, o katerem ne sme biti razprave niti na javnih zborovanjih niti v zasebnih krogih.

d Socialni demokrat Topalović ima smole naprej. Ono nedeljo je imel dr. Živko Topalović volivni shod v Nišu. Na shod je prišlo veliko nasprotnikov, večinoma od levega krila marksistov (komunistov), ki so skušali shod motiti, a so jih vrgli iz dvorane. Levičarji so potem razgrajali dalje pred radio sprejemnim aparatom, ki je bil zunaj nastavljen. Na ta način se je shod spremenil v blamažo gosp. Topalovića.

d Z nikomer zadovoljni. »Pohod«, glasilo tako zvanih jugoslovenskih nacionalistov v Sloveniji, piše v svoji zadnji številki, da se je parlamentarizem preživel. Mi pa potrebujemo državo, ki bo hitro delovala in reševala predvsem gospodarska vprašanja. V državi na gre za govore, ampak za delo. Protiv-

državne stranke niso dovoljene. »Kdor je proti državi, naj gre drugam, če rovari, naj ga zadeje moč zakona.« Pri volitvah gre samo še za osebnosti, ki bodo pomagalo vzdrževati državni program, da bodo vsi državljanji imeli jelo doma. Le take poslanice, ki bodo izvršili veliki gospodarski in socialni program, (kakšen?), bodo nacionalisti volili. »Pohod« pa se obrača tudi proti bivši demokratski stranki v Sloveniji in pravi, da nacionalistične mladine ta stranka in njena malenkostna borba s klerikalizmom nič ne briga. »Naprednost je dala Slovencem prebito malo kulturnih dobrin vsled svoje breznačelnosti, ker ji je bilo samo za oblast klike.« »Pohod« napada tudi levičarje, ki so se bili zbrali nedavno v »Unionu«, da se izrečejo proti Topaloviču. Kakor se vidi, pohodovci niso zadovoljni prav z nikom. Je še več takih.

d Zakonski predlog o pobijanju zlorab v javni službi pripravljajo v ministrstvu. Izvrsto, samo gledati bo treba, da bo imel zakon veljavno tudi za nazaj, za vso povojno dobo in za zlorabo uradne moći pri raznih volitvah.

d Kako si zamišlja naredno in državno edinstvo g. Kumanudi. Na prvem volivnem shodu kandidatov za področje Belgrad-Zemun in Pančevo, ki je bil v Belgradu v kavarni »Negra«, je spregovoril tudi prvi kandidat in bivši predsednik Narodne skupštine dr. Kosman. Kumanudi. Najprej se je poklonil spomini vrata Aleksandra. Pomen državnega in narodnega edinstva je označil takole: »Država celotno pod slavno ovenčano dinastijo Karađordjević, to se pravi ena državna uprava s samoupravami, en parlament, skupni zakoni, ena vlada za vso državo. Edino enotna država s takšno ureditvijo, ki velja povsod v vseh krajih za vso državo, more dati polna jamstva enakopravnosti vsem državljanom.«

d Jugoslovenska narodna stranka. Ni res, da je Jugoslovenska narodna stranka pred par leti nastala iz poslavcev, ki so se izazverili JNS, temveč je res, da poslanci Jugoslovenske narodne stranke nãkdar niso bili pristaši in člani Jugoslovenske nacionalne stranke ali njeni predhodnici JKRD. Tudi ni res, da smo se začeli za Jugoslovensko narodno stranko malo bolj zanimati zlasti takrat, ko so njeni poslanci stavili v bivšem JNS parlamentu zahtevo po ločitvi Cerkev od države in po izgonu jezuïtov na otok Vis, kajti res je samo to, da v času omenjenega predloga v bivšem parlamentu Jugoslovenska narodna stranka kakor tudi njen poslanski klub sploh še nisti bila ustanovljena, in je res, da je omenjeni predlog stavil s svojimi prijatelji dr. Oto Gavrankič, bivši narodni poslanec, ki ni bil nikdar poslanec Jugoslovenske narodne stranke. Končno tudi ni res, da je stališče te stranke zgolj »opozicionalno«, temveč je res, da vse dosedanje delo poslancev Jugoslovenske narodne stranke v bivšem parlamentu in med narodom izkazuje resnično opozicionalno stališče proti režimu Jugoslovenske nacionalne stranke. — Jugoslovenska narodna stranka, za predsednika Svetislava Hodjero njegov pooblašenec in namestnik predsednika stranke: Dr. Ivo Potokar.

d Zgoreli sta gospodarski poslopji posesnikov Damjana Antona in Simona Peska v Spodnji Gorici pri Mariboru.

DOMAČE NOVICE

d Slovenci so jugoslovenski Irel. Tako je pisal barski nadškof dr. Dobretić pripravljalnemu odboru za evharistični kongres v Ljubljani.

d Nekaj številk o plačah upokojencev. Po uradnih podatkih izplačujejo posamezne finančne direkcije za upokojence na leto te zneske: Glavna drž. blagajna v Belgradu za 7821 upokojencev 178 milj. Din; fin. direkcija v Ljubljani za 9467 upokojencev 155 milj. Din; direkcija v Zagrebu za 14.468 upokojencev 243 milj. Din; direkcija v Banji Luki za 2234 upokojencev 30 milj. Din; direkcija v Splitu za 4262 upokojencev 63 milj. Din; direkcija v Sarajevu za 4791 upokojencev 71 milj. Din; direkcija v Podgorici za 4793 upokojencev 71 milj. Din; direkcija v Novem Sadu za 6093 upokojencev 95 milj. Din; direkcija v Nišu za 3599 upokojencev 34 milj. Din. Skupno veljajo vsi upokojenci Jugoslavijo na leto okoli 1 miljarde dinarjev.

Ponovno Vas vladino opozarjam na naš novo-otvorenji oddelok za ceneje. Tivar obleke v Ljubljani, Prešernova ulica 54 nasproti glavne pošte, z vhodom akozi vežo na dvorišče.

Moške obleke iz dobrega blaga (štola) Din 190.—, 240.—, 290.— otroške obleke iz dobrega blaga Din 45.—, 60.—, 70.— moške hlače, pumarce, zelo dobro blago Din 70.—, 90.—, 110.— damske plašči dobro blago, lep, modern kroj od Din 170.— naprej moški Hubertusi garantirano nepremičljivi Din 290 in 320.— ženski Hubertusi garantirano nepremičljivi Din 260 in 320.— otroški Hubertusi garantirano nepremičljivi Din 160.—

Nasi Hubertusi plašči so edini, ki so izdelani po jugoslovanskem patentu št. 7644/31 iz impregniranega hubertussukna in so vsele tega garantirano nepremičljivi. Za vsak komad zahtevajo pismeno jamstvo v naših prodajalnah.

TIVAR OBLEKE

d Vagonje hoče kupiti proti zamenjavi za tobak naša država. Tozadevna pogajanja s Češkoslovaško so se razbila, ker ta noče prevesti našega tobaka.

d Pa le prednjači naša skakalnica. Čehoslovaki, Avstriji in Poljaki so zaprosili inž. Bloudka, ustvaritelja skakalnice v Planici, da jim popravi njihove skakalnice. Je to pač najlepše priznanje, da prednjači naša skakalnica v Planici vsem drugim.

d Stevilo Mohorjanov v Preddvoru se je letos povečalo od 139 na 148 članov.

d Kozjarsko društvo za dravsko banino so ustanovili 25. marca v Mengšu. Za pristop se je javilo nad 150 oseb.

d Za veliko noč kupite gotove ženske, moške in otročje obleke, kakor tudi vse žensko in moško perilo, po zelo znižanih cenah v tovarni parila in oblek STERMECKI, Celje.

d Ne prvi ne zadnji. Belgrajsko državno bolnišnico je dolgoletni skladisnik te bolnišnice Mihajlo Urošević od leta 1927 do 1931 oškodoval za skoraj en milijon dinarjev. Obsojen na bel na 8 let robije, na trajajo izgubo častnih pravic in na izgubo državne službe. — Pred istim sodiščem se je pričela razprava proti 11 članski roparski družbi iz okolice Jagodine in Cuprije, ki je oropala par bank v tej okolici ter se naposled podala ropat v

sam Belgrad. Vodja te reparske tolpe je predsednik občine in svoječasni poslanski kandidat Vojin Vojinović.

d Čehi in Slovaki v Jugoslaviji. Po ljudskem štetju 1921 je bilo Čehov in Slovakov v Jugoslaviji 115.532, in sicer prvih 46.777, drugih pa 68.755. Po ljudskem štetju L 1931 pa je pri nas 140.000 Čehov in Slovakov.

d Važna in vesela vest za vse, ki se bavijo s sportom fotografiranjem ali se žele posvetiti temu lepemu sportu, je znižanje cen za foto-filmski material in uvedba cenjenih aparatov. Svetovno tvrdka Kodak-Company je dala na trg zelo cenjen aparat pod znamko Kodak-Baby-Brownie. Cena mu je samo 75 Din ter se dobi pri vsakem foto-trgovcu. Velikost slike te lepe kamere je 4×6.50 cm. Uporaba elegantne kamere je zelo enostavna in more z njo vsakdo napraviti krasne posnetke.

d 600 litrov sadjeva so odnesli v eni noči neznani tatovi iz kleti Lovrenca Robiča na Hočkem Pohorju. Ostanek so izprstili po tleh.

d 100 milijonov dinarjev nujno rabimo za javna dela, so ugotovili na veliki seji trgovske in obrtnice zbornice v Ljubljani.

d Revna slovenska družina v Južni Srbiji, s tremi nepreskrbljenimi otroci, iskreno prosi vsa plemenita srca, da se je spomnijo ob praznikih s kako malenkostjo, bedisi v blagu ali denarju. Vsak dar hvaležno sprejme. — Lejzka Nižensky, p. Pepešte, Vardarska banovina.

d Za zvez Slovencie z morjem so se izjavili ono nedeljo na svojem zborovanju susški trgovci.

d Zaključena je preiskava o marsejskem napadu. Razprava bo v francoskem mestu Aix en Provence, kamor so že postali vse spise. Tudi morilce bodo v kratkem pripeljali v to mesto.

d Kmečki magazin. Ljubljana. Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma). Vas posreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Ak je hočete dobro kupiti in prihraniti denar, polem odločite to trgovino.

d Popravljena krivica. Zopet je nastopil svojo službo kot šolski upravitelj v Cerknici g. Leopold Hladnik. Mož je zgleden šolnik, odlično ocenjen od oblasti kot požrtvovalen javni delavec in pri mladini ter pri ljudstvu izredno priljubljen. JNSarska denuncijantska sklica pa ga je hotela na vsak način uničiti. Bil je najprej brez razloga upokojen, pozneje pa prestavljen na podrejeno mesto v hribe, da bi ga odstrgali od družine. Nepristranska oblast mu je krivice popravila, za dušno in telesno trpljenje preganjanca bodo pa morali enkrat dajati račun podli denuncijant.

d K pouku krščanskega nauka na strokovne nadaljevalnih šolah. Trgovinski minister je podpisal naslednjo novo odločbo: Pouk verouka se oskrbuje za vsako priznano veroizpoved kot obvezen predmet z eno tedensko učno sto v vsakem razredu in za vsako vero posebej. Kjer je več teh šol v istem kraju in je v vsaki do 10 učencev iste vere, se zbero učenci k veronauku skupno enkrat na teden na določeno uro v določeni šoli. V kraju, kjer ni učitelja za katere veroizpoved, prihaja učitelj iz drugega kraja enkrat na mesec, in sicer po sporazumu z upraviteljem šole. Nagrada za učne ure prejemajo ti učitelji veronauka po čl. 53. uredbe o strokovnih nadaljevalnih šolah. Vsaka šola mora napraviti razpored za vse veroizpovedi. Za izvedbo te odločbe skrbi šolski odsek trgovinskega ministarstva.

8

d Zakaj kupujejo skoraj vsi Celjani in okoličani Celja že 30 let svoje potrebštine v Trgovskem domu Stermecki in takaj tudi narocujejo iz vse Jugoslavije blago pri tvrdki Stermecki? Zato, ker kdor je samo enkrat kupoval v Trgovskem domu Stermecki, se je prepričal, da se prodaja samo dobro blago po nizkih cenah. Pred 30 leti je tvrdka začela z enim pomočnikom in danes zaposluje v trgovini in tovarni za perilo in obleko nad sto ljudi, kar je dokaz, da se v Trgovskem domu Stermecki res dobro kupuje, ker se drugače ne bi mogel tako razširiti. Ako se niste odjemalec, poskusite ter zahtevajte še danes novi veliki ilustrirani cenik in vzorce, katere prejmete brezplačno. — Trgovski dom Stermecki, tovarna perila in oblek, Celje st. 19.

Take le batare neso tirolski otroci v cerkev na cvetno nedeljo. So sicer nekam poslobne nasim, vendar so naše drugačne.

NESREČE

d Gospodarsko poslopje je zgorelo posestniku Martinu Draškoviču v Prepolah pri Račah.

d Goreči strop kozolca se je zrušil nanj. V Moravčah je pogorel kozolec do tal posestniku Grilu. Domačini so prihiteli na pomoč, posebno pa je z vnemo reševal domačo lastnino iz ogaja in pomagal pri gašenju domačin sin 39 letni Jože Gril. Nanj pa se je zrušil goreči strop kozolca tako, da je Gril dobil hude opekline po vsem telesu, zlasti po rokah, nogah in obrazu.

d Zašel je s splavom v skrit vrtinec. Na Dravi se je začela s spomladjo živahnja splavarska delavnost, ki je prinesla s seboj tudi nelzogljive nesreče, kakor se je zgodila na Dravi pri Janževem vrhu. Vrtinec je namreč

pozrl cel splav te pogolnili zraven splavarja Franca Šarmana iz Brezna. Šorman se je postal na splavu iz Brezna k svojemu bratu, lesnemu trgovcu Šarmanu Petru v Vurniku pri Seinici ob Dravi. Prevzel je splav v Janževem vrhu ter ga vodil po reki navzdol. Kake pol ure nižje Janževega vrha je zašel s splavom v skrit vrtinec, za katerega splavarji dosedaj niso vedeli, ker se je napravil najbrž šele v zadnjem času. Vrtinec je silovit ter je pozrl cel splav s splavarji vred. Zunko Pavel, Ketič Ivan, Šorman Konrad in Cepec Feliks so se s plavanjem po obupnem naporu rešili. Šarmana Franca pa je zadržal vrtinec v smrtnem objemu. Kljub vsemu iskanju utopljenca dolgo niso mogli najti. Sele sedaj ga je voda naplavila pri Sv. Ožboldu, kjer so ga opazili splavarji ter ga spravili na suho. Pokojni je bil star 65 let ter znan splavar po vsej Dravski dolini.

d Voz znoja je šel rez nego posestniku Martinu Repniku iz Sel pri Kamniku in mu je zdrobil.

d Zelo nujno in važno! Vse one, ki so sprejeli vzorce, prosim, da hitro pošljete nacičilo, vzorce, katere nujno potrebujejo za druge stranke, pa nemudoma vrnejo, za kar se v naprej zahvaljujem. Stermecki, Celje.

NOVI GROBOVI

d Tudi ti boš vstal... V Gornjih Gorah pri Braslovčah je umrl 60 letni posestnik Avgust Marolt. — V Središču ob Dravi je odšel v večnost upok. nadučitelj Franc Cajnko. — Pri Sv. Mihelu pri Šoštanju so položili v grob tovar. delavca Ivana Kasestnika. — V Lesah je zapel mrtvaški zvon 75 letni Ani Knafej. — V Podbrezjah je zapustila solzno dolinc Frančiška Debeljak roj. Keršič. — Pri Sv. Vidu nad Planino je odšel po večno plačilo tamkajšnji župnik g. Jernej Vurkelj. — V Rečici v Sav. dolini so pokopali abs. akademika Jožeta Benka. — V Smarnem pod Smarno goro je zaspala v Gospodu Marija Zivalič, trgovka in posestnica. — V Planini pri Rakeku so položili v grob 86 letno Marijo Milavec. Bila je skrbna mati 16 otrokom. — Pri Sv. Benediktu v Slov. goricah je umrl Peter Valner, posestnik in gostilničar. — V Gornjem gradu je zapustil solzno dolino Flux Franc, sodni nadčefial v pokolu. — Na Javorniku je odšla v večnost Amalija Rozman, trgovka. — V Ljubljani so umrli: želez. nadsprevodnik Franc Jernejčič, 88 letna Maria Wanderschmidt, 57 letni mestni delavec Fran Devetak, odvetnik in planinec dr. Henrik Tičma, Uršula Pavlič, kavarnar Franc Krapč, gimnazijec Gusti Kaučič, tovarnar stolov Andrej Boucon. — Naj uživajo vsi nebesko slavo pri odsmrttvalem Zveličarju!

RAZNO

d Pogrešajo 41 letnega rudarja Franca Dolšek, ki je odšel 7. marca z doma (doma je iz St. Janža). Zadnje čase je bil vsled bolezni zelo zamišljen. Iz pisma, ki ga postil, se da sklepati, da se je zgodila nesreča. Kdo bi kaj vedel o pogrešanem, naj to sporoči njegovi ženi Mariji Dolškovi, Trbovlje — Loke 236, ali pa orožnikom v Trbovljah.

d Važno za vse kupee. Radi izvanredno velikega zahtevanja vzorcev sporočam vsem onim, ki naročujejo pri meni vzorce, da počakajo 5 do 10 dni, dokler jih druge stranke ne vrnejo. Stermecki, Celje

II. EVHARISTIČNI KONGRES

Presveta Euharistija in razumništvo

Med največjimi učenjaki vseh časov se blesti ime: sv. Tomaž Akvinski. Sonec in čast je krščanske učenosti. A kakor ga nikdo izmed krščanskih učenjakov ne prekosi v učenosti, tako ga nič ne doseže v ljubezni do presvete Evharistije. O njej je tako lepo pisal in pel in govoril, da ostanejo njegovi spisi za vselej vzorni spomeniki češčenja presvete Euharistije. Ga je li učenost odtegovala od najsvetjejšega zakramenta? Ne! Prav ker je bil tako vsestransko učen, je častil presveti Euharistiji izvor vse medrosti in učenosti.

V zgodovini novodobnega napredka je zlatimi črkami zapisano ime: Volta. Bil je slovec naravoslovec, ki je, kakor pravi francoski učenjak Arago, izumil najčudovitejši stroj, takoj zvan Voltov stolp. A glej, ta veleum je hotel biti vsak dan pri sv. maši. Večkrat je po ulici med priprostim ljudstvom spremjal duhovnika, ki je nesel sveto popotnico k bolniku. Veda v naravoslovju ga je učila v presveti Euharistiji moliti Stvarnika vse narave.

Ponos zdravniške učenosti in vede je bil v minulem stoletju Pasteur v Parizu, velik po svojih študijskih in srečen po svojih iznajdbah. Ko je pogledal načrt za svetovno znani, po njem imenovani zavod v Parizu, je takoj opazil, da v načrtu ni kapelice. Takoj je odločeno rekel, da mora biti v zavodu kapelica ter je dostavil: »Ako bodo v zavodu bolniki, naj bo Jezus med njimi, prijatelj ubogih.«

Izborni nemški zgodovinar Janssen je dejal, da so najvesolejši dnevi njegovega življenja dnevi od Velike noči do sv. Rešnjega Te-

lesa, ko je z neizrekljivo radostjo prispeval procesijo sv. Rešnjega Telesa. Nekoliko tretnikov pred smrto je sprejel sveto popolnico ter je s poslednjimi močmi prisegal Jezusu:

Jezus, tebi živim, Jezus, tebi umrjem. Jezus, tvoj sem živ in mrtev!

Ratijanski vseučiliški profesor Konstantino Ferrini je svetovnoznan učenjak v juridični stroki. Hodil pa je vsak dan k sv. maši in k sv. obhajilu. Tudi ko je bival pri svoji sestri izven mesta, je šel vsako jutro v mesto k maši

in k sv. obhajilu. Če ga je poklical ministerstvo v Rim, kar se je včasih zgodilo, ker je bil tako slovec pravnik, in četudi se je ob takih prilikah vozil vso noč, je šel v Rimu zopet najprej v cerkev k sv. maši in k sv. obhajilu, šele potem po drugih opravkih. Ko je na visoki soli predaval, je hodil po urti v bližnjo cerkev in je tam pred sv. Rešnjim Telesom molil. Na daje je napravilo to tako globok včas, da so ga mnogi začeli posnemati. Sveta Euharistija je bila Ferriniju najstajše veselje.

Protestantski zgodovinar Ruville, ki se je pred vojno vrnil v katoliško cerkev, pripoveduje, kaj je občutil, ko je prvkrat v katoliški cerkvi pristopil k sv. obhajilu. Pravi, da je občutil v svoji duši takšno čuvenstvo veselj, toliko sreče, da se ne da dopovedati. Ko bi ne bilo za katoliško cerkev nobenega drugega dokaza, tako trdi on, bi mi bilo to veselje, ta sreča, ki sem jo oskusil pri sv. obhajilu, zadosten dokaz za resničnost katoliškega krščanstva.

Znana vožnja za kongres. Zeležniški minister je izdal odlok, da imajo vsi udeleženci ljubljanskega euharističnega kongresa pravico do polovitne vozne cene v Ljubljano in nazaj. Če vpoštevamo k tej ugodnosti še nedavno splošno znižanje tarif, potem res ne bo vožnja po zeleznicu za nikogar ovira, da bi kongress ne udeležili.

Priglasite se takoj pri pripravljalnih odborih svojih župnij, da hočete na kongres. S tem boste delo odborov zelo olajšali. Dovolite tudi svojim otrokom, da bodo šli lahko na kongres.

Mladinsko petje pri evhar. kongresu. Da ne bo dvomov glede pesni pri mladinskih slovesnostih na Stadionu, sporočamo, da se bo pesem »Le pa si, roža Marija« pela po znanim napevu, kakor jo splošno pojo po Štajerskem in Kranjskem in so jo že Hrvati prevzeli. Izdal jo je Mat v 2. zvezku Marijinih pesmi za mešani zbor, last pa Premrl v »Cerkvenem Glasbeniku« za dvoglasen ženski zbor (z nekoliko spremenjenim ritmom). Pesem »Tebe ljubi moja duša« pa po znanim hrvatskem napevu. Natisnjena je v Premljovi »Cerkveni ljudski pesmaric.«

Peter Križman:

Bandero

Kolesa so pela svojo večno enakomerno rdo pesem po jeklenih tračnicah. Včasih je prestala, pri tleh je zašumelo, gosta para je zastrila pogled pri oknu.

Janče se je pretegnil. Cutil je, da so mu otdeli vsi sklepi. Kako tudi ne: že drugi dan se vozi, skoro oglušil je že od tega trdega drelanja. V glavi čuti čuden pritisik, boli ga, radi bi že hodil, samo malo, toliko, kolikor je železniški voz dolg, dvakrat gori in dol in takoj bi mu bilo bolje. Pa ne more, skuša vstati, zaziblje se in sede, kot bi mu kdo noge spodbil. In potem spet tista pesem, enakomerna, vsak hip mučnejša, neusmiljena. Oči zapre in posluša. Domov, domov, domov... po kolesa, vendar trdo in grobo, kot bi vpila: nazaj, nazaj, nazaj...

Janče si skuša predstaviti dom, kako bo, ko bo domov prišel. Saj že naprej ve. Mati ga bo pogledovala milo in s skrbjo, bratje in sestre bodo gostolete vanj, potem bo prišel oče in mu smeje dal roko. Zakašjal bo in mati bo vse v skrbeh, kaj mu neki je. Nič, samo od vožnje je ves zdehan, prehладil se je tudi malo, bo rekel. In če uganejo? Resnice jim ne sme povedati, ne smejo je zvedeti, nikoli! Potem mu bodo piruhov prinesli, žegna, popoldne bo procesija in vsi ljudje ga bodo gledali. Kar boj se. Fantje ga bodo spraševali, kako je po svetu, dekleta pa bodo plaho gledala, pravnežljivo in z natančnim spoštovanjem, skočil kakor puca, kar je domačin; pri de-

kletih je vedno tako. Korenova Rezika bo zarjala, potem bo pa živa, da bi jo človek komaj prenašal, in piruhov mu bo dala, seveda, piruh pridejo na vrsto, prazniki, ponedeljek, ljudje, besede, vprašanja, procesija in bandero in dekleta, sama Bog vedi, kaj vse ga čaka. Lepo je vse, a Jančetu težko, odvratno, presejajoče. Pa vendar, zdaj je doma, premagoval se bo, ne bo kašjal, samo na skrivaj katerikrat. Smejati se bo moral, pa se bo že, malo se posili, a nobenemu ne bo smel pogledati globoko v oči.

Nazadnje se je vlak ustavil in Janče je izstopil na domačih tleh. Prijetno vedro mu je bilo v duši, zajel je kakor žejen svežega domačega zraka. Zdaj je prestal, zdaj bo hodil in se pregibal. A nege so tako trde, kakor da so zvezane, v železo okovane, sam sebi se Janče zdi silno težak in trudoma se poriva proti cesti.

Je že križ, če je človek bolan. Kot voz s strimi kolesom. Doma se pozdravim, par tednov doma...«

In gre Janče proti domu. S ceste kmalu zavije v breg. Noge so se mu sčasoma omajale, nekam lažji je postal. A v bregu so je brž zasopel. Počiva, potem spet počasi leže v breg in gleda skoz bukovje, kdaj bo zagledal hišo. Saj je prva v vasi.

Poglej korenjaka, saj bi ga skoraj ne poznal!«

Janče se prestraši. Korenov oča stoji pred njim, izka ovinka je stopil trdo predenj. In se zasmije:

»Kaj me ne boste poznali oča! Saj vsako

leto pridev po piruhu. No, kaj je pa novega pri vas? Janče hlini smeh, skuša biti vesel, priljuden.

»Eh, poznal — komaj! Ko je pa vsako leto takoj brž nazaj popihaš. Ali boš letos tudi?«

»Pirhe bom že pobral, ne bojte se!«

»No, pa pridi kaj, naša dekleta jih že od jutra brčijo.«

»Bom, oča, bom!«

Stari Koren se s čudno mladostnim korakom spusti po bregu, Janče počasi sekajo prej. Mokroto čuti čer pleča, ogrel se je, tudi čelo ima potno. Počasi, počasi!

Ko je dolj pri fari zazvonilo poldne, je Janče stopil v hišo. Vsi hkrati so se zagurali proti njemu, tiščali mu roke, vsi veseli so gostoleli. Mati je prihitela iz kuhinje in si bršala s predpasnikom roke.

»No, da si le prišel, smo že mislili, da te ne bo!«

»Glej, Janče, tale piruh sem prav zdaj naredila. Najlepši je in tebi ga dam, sili Francka vanj in mu ponuja piruh. Janče ga vzame in se smeje.«

»Jaz jih bom imel sedem, Janče, sedem, da vešč mu dopoveduje mati Tone in ves žari v razgretjem veselju.«

In je prišel že oče. Vse je bilo, kakor si je predstavljalo že vso pot. Mlajši s pirahi, mati ga gleda s svetlimi očmi, od same sreče ne ve, kaj bi, oče se snehlija po moško, nč v zadregi.

»Tak, žena, daj no fantu žegna, veš da je lačen. Taka potec se zamislji oče.«

»Ne, mati, ne bom nič jedel, nisem lačen.«

Velikonočna voščila

Vsele velikonočne praznike žele vsem domačim, zlasti slovenskim fantom in dekletom slediči vojaki, ki služijo domovini in pa nasi bratje in sestre v tujini:

Nisi, II. četa II. koledarskega bataljona: Lipovsek Fr., Podolšek Vinko, Pavčič Matija, Sveti Stanislav, Mihevc Rudi, Pornit Janez, Ekart Matko, Jančič Fr., Brejc Mirko, Slapar Tomaz, Breclj Karel, Sednič Janez, Mladit Joško, Borko Lojze, Močnik Tone, Trinkaus Janez, Duh Franc, Utakar Franc, Porovne Urban, Sušteršič Franc, Grad Anton, Straus Gustl, Krkuta Jože, Vale Henrik, Ruhitelj Friderik, Vidonija Alojz, Ramut E., Strmolek K., Bertalanči Koloman.

Sini, VII. topniški polk: Jernejc Anton, Velkavrh Mirko, Kolar Matija, Jaklič Julij, Hojnikič Rafael, Strmolek Jože, Fink Anton, Fridau Jakob, Lenšnik Lojze, Vidonija Stefan, Vinček Ivan, Kolar Jože, Bregar Jože, Matač Alojz, Dobrina V., Pavlin Avgust.

Pristina, 31. pešpolk, mitraljezka četa III. bataljona: Banič Ivan, Saloven Franc, Blažič Ivan, Pajer Stanko, Vrtačnik Jože, Kovat Anton, Grabnar Jože, Mikšek Martin, Ostrovstnik Rudolf, Sluga Anton, Jeglič Franc, Udovč Alojz, Hribar Albin, Blažič Anton, Šinkovec Janez, Frelih Ignacij, Vinter Ivan, Sadar Rudolf, Gorenc Karol, Florjančič Jože.

Kragujevac, 19. pešpolk: Brohić Ludvik, Celarc Franc, Pristavec Ivan, Oman Peter, Skof Ivan.

Kruševac, II. bataljon 47. pešpolka: Urbic Jože, Saje Franc, Lekšek Franc, Vaidič Jože, Urbanč Rudolf, Obreza Jože, Smolič Stanko, Očko Anton, Čoi Jože, Gluščič Jože, Pavšič Jože, Zugović Franc, Enačić Janez, Korbar Anton, Polanc Maks, Bartol F. el., Zupančič Lojze, Novak Franc.

Debar, 12. pešpolk: Springer Matija, Stanković Jure, Kapušin Jože, Šuklje Anton, Plut Franc, Štibler Franc, Grahek Janez, Grbič Ivan, Veiss Jože, Rožič Jože, Retelič V., Brodarč Tomaž, Jesih Jože, Miketič Ivan, Stariba Jakob, Povše Jože, Plut Jože.

Subotica, 34. pešpolk II. četa I. bat.: Miklič Ivan in tovariji.

Boka Kotorska, kr. mornarica: Šrok Avgust, Bokšek Boris, Petrič Leopold, Orač Viktor, Musar

Leopold, Lampič Rudolf, Kavzor Konrad, Krupel Franc, Čurk Franc, Markelj Ivan, Stare Šimon, Ravnočnik Ivan, Gruber Franc, Miklavžin Jakob, Kavčič Stanko.

Valjevo, VII. topniški polk: Meglič Josip, Bošek Leopold, Fink Rudolf, Florjančič Jože, Rezelj Alojz, Nardin Janez, Pavlin Jože, Sladič Josip, Potočar Ivan, Udovč Jože, Povh Ludvik, Hrastar Jože, Bolte Alojz.

Belgrad, topniški polk kraljeve garde: Udovč Franc, Jakopin A., Kridman A., Lesar A., Tanko Ivan, Klim Joško, Kutnar J., Kozelj A., Planinšek

Matič, Kladnik Robert, Strah Vinko, Meglič Fr., Bergles Emil, Klanjšek Ivan, Vaščič Mirko, Ilijad Ivan, Glodež Ivan, Krotelj M., Strmekl J., Skrbinek L., Pšeničnik Fr., Napotnik Miloš, Logar R., Belgrad, pionirji kraljeve garde: Jančič Vinko, Kvaternik Stanko, Hren Franc, Tomšan G., Pavšek Karol, Grobelnik E., Gobovek E., Kosirnik M., Kepic Fr., Žula Ivan, Smrgut Jože.

Knia, 23. topniški divizion: Novak M., Razpet A., Potočar A., Kosmač Jože, Križaj M., Benkot A., Novak Vinko, Burja Ignac, Novak A., Cerar A., Pavlič Janez, Frtačnik Stefan, Stančić V., Hribar J., Kopčić Fr., Kristanc J., Polanšek V., Aleš Janez, Gros Ivan, Hubad J., Kozelj Fr., Martnik Ivan, Bok Franc, Dolinar Fr., Belekar Primoz, Breznik Fr., Perko J.

Če vzrok ti je znani,

ne boš dolgo bolan!

To je glavno pravilo zdravilne umetnosti, temu pa se pridružujejo pregorji: „če bolesen se pojavi, povražaj najprej, kakši želodec pravi!“, kaziti kakor pridejo tlečelinske opozoritve, ki so za nevesče očitne brez vsakih izvez s želodcem. — Končno pa ne u ore bliži vendar poučen o postanku vseh bolezni in toranj ne more vsakdo vedeti, da nastanejo npr. tudi morselji in mnoge druge bolezni zaradi pomankanljivega delovanja želodca in brev, prav tako kot imajo nasprotne pojave: hujšanje, dobenje itd., skoraj vedno verok in neradno delovanje prebavilnih organov.

Tudi neredno kroženje krvi, ki povrzoča toliko obolenj, se skoraj vedno nanaša na bolan želodec in brevje, prav tako bledica, slansost, slabokrvnost, nesposobnost, prerazen stanje itd., ker vse to je v zvezi s krvoj, kri pa je izlivjenje. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in temeno zdravo

Clovek ni vajan vožnje, pa brž kaj stakne.«

»Caja ti skuham, Janče.«

»Le.«

»Premalo paziš!«

Janče molči in se obrne proč. Tudi mati molči, Janče pa dobro ve, da mati nekaj sumi. Zaganja ga v grlu in v prsi, sam čuti, da bi moral spet zakašljati. Potem vzame koček s krožnikom in skuša jesti. Pa se mu upira, čeprav že od jutra ni ničesar pokusil. S težavo požre, zastaja mu v suhem grlu. Kaj, če mu mati zdaj pogleda v oči in mu naravnost reče: Janče, bolan si! Kaj naj reče? Taji? Tajti pred materjo ne more, resnice povedati ne sme!

Mati je bila v kuhinji, drugi v hiši. Mnogo so imeli pripovedovati in Janče je govoril. Potem je oče vstal in šel v kuhinjo, kjer je bila žena sama. Nekaj časa sta molčala. Potem reče mati:

»Kaj misliš, lani se mi je zdel vse bolj fant. Kakor ga pogledam, se mi zdi, da ima prav velike oči.«

»Ni pravi, ne. V obraz je bil kot zrelo jabolko, zdaj je pa tak kot zelena teplka.«

»Bolan je.«

»Bolan...«

K procesiji gredo. Spredaj dekleta, zadaj fantje. Med njimi Janče. O vsem se menijo. O pirihih in o žegnju, o velikonočnem pondeljku — fantovskem prazniku — kot nekdo pravi, o tujih krajinah govorje z Jančetom, o delu in zaslužku, o tovarnah, pa spet o prazniku in o procesiji, o banderu. To je fantovsko: o banderu. Bogve, kdo ga bo letos nosil? Lani so ga Cene, Vorenc in Janče.

»Bi ga pa še letos.«

»Bi ga pa! Saj smo dobrili de Vorenc.«

»Jaz ga ne bom,« reče Janče.

»Beži no in nikar se ne puntaj!«

Janče ve, dobro ve, zakaj ne. Slab je. Vožnja, prehlad, neprespanost, vse, vse — in še bolezen. Pa jim tega ne pove, ne sme, ne upa si, morebiti bi se jim še smilil. O, saj Pa zakašlja in pljune ob pot. Nekoliko naprej sklonjen stopa. In potem:

»To je prav za prav domača, vaša reč, fantje. Jaz tako rekoč nisem domačin. In domačih imate dovolj, saj bi marsikateri rad. Seveda bi. Ljudje bi pa rekli, da sem prav zato prišel domov, da bom bandero nosil.«

Janče se opravičuje z okorno besedo. Težko govori, sapa ga duši, zdi se mu, da prehitro hodijo.

»Pojd, pojdi, Janče! Ce pa bandera nečes nesti, pa tudi pirha ne dobiš, da veš!«

Janče se je ozril, da bi videl, katera je Korenova Rezika, seveda! V blelo lice mu je za hip šinila kri, na njem je obvisel Rezikin pogled kakor nekaj očitajočega, ponizajočega. Janče je sam začutil na lieh suhoto in bledu — kri mu je brž upala. Za božjo voljo, če zdaj bandera ne nese, ko so vendar fantje za to, kaj bodo pa rekli? Saj bodo uganili, zakaj noče. Pa saj mu je bilo to vsako leto največje veselje! Pa vendar, šibak je in bolan, če bi bandero nosil, bi se samo ljudem izpostavil kakor nalač in bodo videli in govorili, da mu gre slabo, da je bolan, da... Kaj pa bodo spet dekleta rekla? Rezika... Da je prevzeto in da ne mara domače družbe.

»No, pa ga boš vseeno.«

Kaj ne boš lahen po taki vožnji! Ce grem ja, samo v Ljubljano, pa pridev domov tak k praznu vreča. Vsega ne stresel!

Tobaka sem vam prinesel, oče, hiti Janče, uraca pogovor drugam, že isče po kovčku. O žegnu noče slišati, vendar je mati odšla, da ga prinese.

Him, Janče, jaz bi moral dol in tvoje kraje, da bi takle tobak kadil. Doma je zadnje čase tak, kot bi cunje žigal. Na, še ti prizgib!«

»Ne kadim več.«

Janče je v zadregi. Saj mu je vendar zdravnik pripovedal.

»Jaz se pa ne morem odvaditi. Kako pa si se ti mogel?«

»Nehal sem.«

In je prišla mati.

»No, Janče, zdaj pa kar seši in malo prigrinji, kosita nisem puščala, ko nismo vedeli, ali boš prišel ali ne. Se čaja bom skuhalo. Morebiti bi pa kavo rajši, Janče?«

»Oh, mama, nič. Saj še s tem ne vem kaj.« Janče gleda potico, debebo posuto, roznašto, narezano gnjat, hren, a mu vse skupaj prav nič ne diši.

»Jej, fant, le jej, saj vidim, da si tako zdelan. Kar bled si. Potreben si, saj veni in ne branji se kakor tujec.«

Janče je slišal besedo tujec. Saj res, tujec je. Če bi ne bil, bi ne skrival, naravnost bi povedal, da je bolan. Potem je prvkrat zakašljal, na drobno in iz prs, da je zahrkalo v njem. Samega sebe se je prestrahlil in je še bolj zbledel.

»Pa kašča, fant, kašča.«

»Ne bo hudega, malo seši se prehladil.«

10

MR. SAMOVEC

Novi Sad, goljuba pošta: Pavlič Avgust, Ander-
šek Franc, Rovanšek Vid, Podgoršek A., Bartol D.,
Rolan Rudolf, Peždir Leopold.

D. Češko, band postaja: Josip Mauser.

Djakovička, podčastniška šola 56. pešpolka:
Skvarč Jože, Opalik Janez, Kostevc Janez, Ivanšek
Janez, Dimitrović A., Mežnerak L., Priveršek I.,
Baznik Fr., Krošelj Janez, Sopuh Jože, Kukovičić
Ivan, Kramer Franc, Veber Alojz.

Kruševac, 47. pešpolk: Praha A., Salmič A.,
Robek Ivan, Škoberne Vid, Šola Josip, Dernovšek
Stanko, Penca Franc, Spiler Miha, Dime Vinko,
Žičkar Vinko, Žemljak Anton, Želič Vlad, Umek
Rudolf, Cvetko Fr., Šoba A., Saje Fr., Kaluder Fr.,
Vanček Fr., Podlogar Fr., Umek Jože, Kadis Peter,
Sulm E.

Kragujevac, pirotehniki: Ferme A., Bačev Vinko,
Lorber St., Geršak Ivan, Kukar Pavel, Krek Fr.,
Bencsek Ivan, Bizant Ivan, Andoliček A., Levec Fr.,
Malus Avgust, Kovač Josip, Hribar Luka.

Belgrad, IV. bat. pešpolka kraljeve garde: Cer-
sar Fr., Starc A., Grodelj Vinko, Cerar Stanko,
Ljubović P., Oslonik St., Gregorec A., Eržen Fr.,
Jare Jernej, Svetlin Fr., Drolac A., Starin F., Urbanič
A., Godec Fr., Papler Mirko, Ropret M., Bo-
gatij Fr., Brtoncelj Stefan, Ušenčnik Jože, Kejzar
Anton.

Petrovograd, I. divizija težkega topništva:
Markič Matej, Kuzman K., Planinički Bruno, Lebes
Josip, Pogačar Janez, Koren Jože, Pavlič Jože,
Božnik Jože, Sedej L., Simčič Slavko, Galia Fr.,
Peteck A., Brodnik Josip, Avbršek Pavle, Pavlič
Stanko, Volovšek Josip, Zorko Josip, Hribar Jože,
Čulč Martin, Peskač Jože, Jenko Gabrijel, Pelko
Florijan, Kranjc Ivan, Ferencak Vinko, Srabotić
Avgust.

Novi Sad, topniški polk: Kuster A., Rotar P.,
Egartner Josip, Kovačić Fr., Marijetić Jože, Vibar
Ivan, Jakominić Ign., Peždir Ivan, Belec Fr., Samec
Jože, Lab Avg.

Djakovička, mitraljezka četa 56. pešpolka: Žič-
kar Janez, Benčić A., Colarić Nace, Držanec Fr.,
Arh Janez, Umetnički Fr., Gorenc M., Gre-
gorič A., Stanjko A., Cvrtički Fr., Salmič A.

Novi Sad, meteorološka šola: Končilija Miha,
Rozman Peter, Rode Polda, Casagrande Egon, Dob-
beršek Tit, Odlažek L., Kveder J., Hameršek B.,
Knez Albin, Tomanič R., Ravnič St., Sumrak St.

Kruševac, 47. pešpolk, oddelok za zvezlo: Ko-
tar A., Češnovar Jože, Resnik A., Brežnik Konrad,

Dvojmoč Fr., Kocijan St., Globokar Fr., Opršnik
M., Krišan A., Bančić Jože, Hribar M., Juh Ivan,
Strnad Drago, Valte Fr., Zajc Josip.

Slovenska Roženčevska bratovčina v Holt-
hausenu: Dolinšek Vilhelmina, Kleivišar Julijana,
Učlar Jera, Učlar Marija, Satler Marija, Sever Ma-
rija, Ašič Jožef, Vozelj Marija, Rehar Jožef, Vo-
zelj Terzija, Beuc Frančiška, Voduaček Adolfinia,
Gaberšek Marija, Golc Marija, Legvari Marija,
Berlec Marija, Burin Ana, Hočevar Margaretra in
Klemen Ivana.

Drutjev sv. Barbare v Herne-Holthausen: Do-
linšek Ahac, Hrvat Anton, Kleivišar Jožef, Mohar
Jožef, Kodrum Franc, Satler Filip, Orožen Franc,
Vidmar Franc, Čopar Andrej, Zrebel Franc, Jaz-
binšek Simon, Beuc Anton, Sever Jožef, Učlar
Ivan, Učlar Jakob, Učlar Anton, Učlar Stefan,
Vauhnik Franc, Lapornik Matija, Mlekuš Franc,
Vozelj Jakob, Vozel Jožef, Petec Blaž, Legvari Anton,
Vodenik Jožef, Kavšek Dominik, Vodušek Karl,
Dunaj Franc, Jazbinšek Pavel, Omerzel Jožef, Per-
še Anton, Hirš Anton, Troja Matija, Orožen Franc,
Dežan Franc, Belaj Andrej.

Toronto — Canada: Anton in Katarina Ko-
zlevčar.

NAZNANILA

d »Hitro, hitro čas beži...« Za romanje na
Trsat, združeno z brezplačnim izletom z ladjo po
morju na otok Krk, v dneh 18. in 19. maja, se je
treba takoj prijaviti in plačati do 1. maja vsaj ro-
marsko izkaznico, vozovnico pa do 10. maja. Po-
drobna pojasnila dobri vsakdo zastonji v romarskem
listu, če sporoči svoj naslov upravičen listu »Po bož-
jem svetu«, Ljubljana, Vrazov trg 8t. 4.

n Preddvor nad Kranjem: Gledališko in pevsko
drustvo uprizori na velikonočni pondeljek in na
belo nedeljo ob 3 popoldne v Ljudskem domu Vom-
bergarjevo satirično veseloigrivo »Zlato tele« v petih
slikah. Vljudno vabimo!

in Preserje. Naši fantje in dekleta bodo na veliki
pondeljek igrali v naši dvorani lepo Jalenovo dra-
mo »Dom«. Igra je ena redkih, res lepih slovenskih
izvirnih dram; snov je vzeta iz kmečkega življenja
in bo za vse tem bolj zanimiva. Vas vabi preserski
pevski zbor.

Listnica uredništva. Dopisi, ki jih je prejelo
uredništvo v torek, morajo čakati na prihodnjo šte-
vilko!

Janče ne sliši zvonenja, čeprav z vsemi
zvoni, da leti skozi ušesa. Ne sliši pevcev, ne
sliši možakarjev, ki za njim godrnja molijo
rožni venec, samo bandero vidi, rdeče pobar-
vano lato, ki ga zanaša zdaj na desno, zdaj
na levo.

»Janče!«

Fant ne sliši.

»Janče! Bolj naravnost!«

»Ali sem zgrešil?« se zave fant.

Potem ga navije kašelj. Z vso silo stiska
bandero, prsti so trdo prižeti, kot pribite tiči
k lati. Pa ga spet zanesi v stran, da z nogo
stopi na njivo. Zdaj, zdaj bo spet zakašljal,
krvavo bo pljunil, v njem se trga in lomi. Pot
mu teče s čela po licu, proti ramam ga zabolje
roke, zobe sliska, kot bi se nečesa bał. Bog
pomagaj, spustiti vendar ne sme! Ozira se po
Vorenec tam na drugi strani, velike steklene
oči iščejo v praznini, kot bi nekoga ponizno in
sočutno prosile pomoči, usmiljenja. Potem se
zagleda kvišku, v bandero in vidi na njem sli-
ko Zalostne Marije s sedmerimi meči v prsih.
Cudovito lepo se mu zdi slika, barve se preli-
javajo druga v drugo kakor glasovi cerkevnih
pesmi. Janče se začudi, da je že tolkokrat
bandero nosil, pa šele danes vidi na njem Za-
lostno Marijo. In spet gleda topo, kakor iz
vode Vorenca.

»Vorenec! Jaz — jaz — — šepeta komaj
slišno.

»Peter! reče oni in se ozre v procesijo
nazaj.

Priskočil je fant, poprijel in preden se je
Janče zavedel in spoznal, kaj se je zgodilo, je
bil že pomešan sredi med možakarji. In vasi

RADIO

od 18. aprila do 25. aprila.

Vsač delavnik: 12 Plošča. 12.50 Porocila. 13
Čas, pločke. Okrog 17 Program za naslednji dan. —
Četrtek, 18. aprila: 18 Plošča. 18.20 Slovenski ve-
likonočni običaji. 18.50 Plošča. 19.20 Čas, jedilni list.
19.30 Nac. ura. 20 Postne pesmi. 20.45 »Sedem be-
sed«. 21.45 Čas, poročila. — Petek, 19. aprila: 19
Zbor bogoslovejo poje Jeremijeve žalostinke. 19.30
Plošča. 20 Stabat Mater. 22 Čas, poročila. — Sobo-
ta, 20. aprila: 18 Prenos zvonenja in velikonočne
procesije od Sv. Petra v Ljubljani. 19.30 Zunastri
politični pregled. 19.50 Čas, jedilni list. 20 Veliko-
nočne pesmi. 21.30 Volilna in politična poročila.
21.45 Čas, poročila. 22 Plošča. — Nedelja, 21. aprila:
8.30 Orgelski koncert. 9.15 Plošča. 9.45 Versko
predavanje. 10 Prenos iz stolnice. 11 Radijski orke-
ster. 15 Plošča. 16 »Osojski spokornik«. 17 Koncert
godbe »Sloga«. 19.30 Nac. ura. 20 Čas, jedilni list.
21.10 Vokalni koncert. 21.30 Čas, poročila. 21.50
Pojoča žaga. — Posedeljek, 22. aprila: 7.30 Kmet,
predavanje. 8 Plošča. 8.20 Porocila. 8.30 Mandolinistični
sekret. 9.15 Prenos iz franc. cerkev. 9.45
Plošča. 10 Vajenjsko razmerje po obrtnem zakonu.
10.20 Klavir. 10.40 Slovenske narodne. 11.40 Otočka
ura. 15 Plošča. 16 Velikonočni običaji. 16.45
Kmečki trio. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos opere iz
Zagreba. — Torek, 23. aprila: 18. Otroški kotiček.
18.20 Zgodovina kruha. 18.40 Mednarodni hotelski
red. 19 Čas, jedilni list. 19.30 Nac. ura. 20 Volilna
in politična poročila. 20.15 Operne arije. 21.30 Čas,
poročila. 21.50 Magistrov štampl. 22.30 Angleške
plošče. — Sreda, 24. aprila: 18 Plošča po željah.
18.30 Pogovor s poslušalcem. 19.20 Čas, jedilni list.
19.30 Nac. ura. 20 Komorni trio. 21 Slovenski vo-
kalni kvintet. 22 Čas, poročila. 22.20 Plošče.

gledajo, naravnost v oči, v lica ga gledajo, ka-
kor da vši hkrati sprašujejo, in nikomur ne
more odgovoriti. To so tisti ljudje, ki se jih je
tako bal, da ni upal glave okreniti nazaj, da
bi ga ne videli. »Zdaj vsi vidijo, vti vedo, da
sem bolan,« to je bila najstrašnejša misel.
Bolan, bolan, da ga je bandero zvilo. Pa je spet
kašjal, pred njim je pa plavala v zraku na
banderovih drogovih Zalostna Marija s sed-
merimi meči ...

★

Janče je še tisti večer legel. Mati mu je
vsa objokana nosila čaja in vsega, kar je hiša
zmgla. Oče ni govoril in se ni rad dolgo mu-
til pri njem. Bratje in sestre so hodile po
prstih, plašno so se ozirali nanj. Jančeta je
bolel njihov bojazljivi pogled.

Na veliki pondeljek so prišli k njemu
fantje, proti večeru dekleta. Vsi so vedeli, ka-
ko je z njim, da bo kmalu umrl, pa so govo-
rili pri njem, da dobro izgleda in da mu je že
mnogo boljše. Korenova Rezika mu je prinesla
pirhov, skušal se je nasnehniti, ko jo je po-
gledal, a njegov smeh je bil čudno bolestens
in suh kakor ovela roža, povrhu ga je pa še
sredi smeja posilil kašelj.

Janče je pešal.

Neki večer je čudno govoril in nazadnje
je samo še o banderu vedel nekaj povedati:
»Vorenec, ali sem zgrešil?«

Sonce je ajalo in vse je raslo in kipelo iz
zemlje, vse mlado je vstajalo, ko so Jančeta
pokopavali.

V vsako hišo Domoljuba!

10*

PO DOMOVINI

Miklovo Zalo
(Jesenice)

Društvo „Aljaz“ organizira uročno spominsko Miklovo Zalo. Besedilo je glasba sta na zoro predelani. Vloga so porazdeljene med najboljše možnosti, tako da lahko spomožo, da bodo gledalci zadovoljni. Ker je veliko zanimanje za to delo donas in v okolici, javljamo, da bo krstna predstava na Veliki nedelj ob 8 zvezdah, na okolitih pa na Veliki ponedeljek ob 3 popoldne, da se lahko vrnejo z referenčnimi viki domov. Vstopina je omiljena na 19. 8. 6. 4. Dan.

Proslava naših mamic
(Kotjevje)

Vse solzne od genitija smo prizivale: Kako je lepo, kako ljubko, da sega naravnost v srce. To vse smo videli 10. aprila v Marijinem domu. Tako lepo znajo naše malčke naučiti menda res samo č. na umiljenje, katerih skrbnih rokam so izročeni naši otroci. Z vso vremem sejejo ljubezen in hvaljevno spoznavanje do starcev in otroške strice. Kako blagajno vpliva na nas misel, da se otroci vrgejajo v krščanskem duhu, medtem ko je danes povod toliko verske mladosti. Častite sestre! Silno smo Vam hvaljevale, da tako nenebitno in poštovovalno delujete med nami, nam in našim otrokom v korist Božjih. Vam živi ter blagoslovilji in poplačati Vaše plemenito delo!

Slovesnosti v slovenskem Lurdu.
(Rajhenburg)

Z ozirom na slovesnosti ob zaključku svetega leta v francoskem Lurdu in na podobno preverjevanju knezovščine se bo v dekaniji Videm tretji dan (28. april) - Bela nedelja tridnevne pobožnosti, praznoval v baziliki Luriske Marije v Rajhenburgu po temeljskem sporedku: 1. Ob 4. pol 5. 5. in pot 6. zjutraj tihesni misi po namenu svetega očeta. 2. Ob 6. pridiga, slovenska sv. maša, med sv. mašo skupno sv. obhajilo. 3. Od 8 do 9 molitev pred Nejsvetijim. 4. Ob 10 pridiga in pontifikalna sv. maša z veliko asistentco. 5. Zahvalna pesem in blagoslov. 6. Pesem „Povod Bogov!“ - Rektorat bazilike vabi verujoče k obilni udeležbi.

Gustav Straša:

VINSKE GORICE

(Dalje)

Starcu zahlesti solze v očeh, ko se ozre okoli sebe:

Kako prijazno je tukaj in kako lepo in mirno bom lahko živel! Da, dokler se ne vrneš, bom skribel za hasico še več bolj kakor bi bila moja. Tudi delal bom, kar bom mogel, saj mi bodo sosedje tudi radi prisločili, ker jih ne bom več nadlegoval z beračenjem!

Prijateljsko sta si stisnila desnice.

Bočkajev je dobil zavarovalnino, vinograda pa ni prodal in je kar čez noč zginil na tujec, so govorili ljudje tisto jutro. Ceprav so že zdavnaj vedeli, da bo tel. Le to jem ni hotelo v glavo, da je prepustil bajto staremu beraču in pijačem Buški.

Marsikdo je znajeval z glavo, ko je čul, da se je projasnil naselil v Bočkajevi baji. Buška pa je bil vesel in srečen. Kar pomladil se je. Pričel je nositi glavo pokonci, žganjice se niti dotaknil ni več. Le črička se je vnosil še naselkal, a sicer je postal kar nekam drugi človek. Sosedje so bili zadovoljni, ker jih ni več nadlegoval z beračenjem, sami so mu radi preoral zemljo in mu še dali sene za sotev.

Bočkajev vinograd pa je sameval na gricu brez hramčka. Sonce je prijazno žarilo in sproščalo na traje svoje slepe žarke, a prijaznega vinskega hrama ni bilo nikjer! Tipali so žarki, stikali med zelenjem, se izgubljali v senco, a ukjer ga niso našli. In od nobene strani ni bilo

Versko inijanje.
Bogoslovje

Od 17. do 21. marca smo imeli duhovne veje na žene in dekleta. Udeleženje je bilo redno velika, ker so bile poleg domačih porabljene tudi žene in dekleta iz župnije St. Ožbolti. Zelo lepa je bila sklepna pobojnost. Po sv. misi so bile udeleženke, katerih je bilo nad 90%, sprejetje v družbo Čudodelne svetlobe in so prejeli svečinje, kot spomin na duhovne veje. Bog da, da bi sprejetja milosti obrodila nadove in s tem prisnela blagoslov celih župnij. Vsem gospodom, ki so udeleževali, predvsem g. misijonarju Bog povrnil. Tudi mojte in fantje iz apostolskega katerim so se pridružili tudi drugi, so za praznik sv. Jozefa prejeli sv. zakramente in se s tem lepo pripravili na Velikonoč.

Divji lovec na prostem!
(Vnanje gorice pri Brezovici)

Godbeni odsek gasilske čete priredi na velikonočno nedeljo in pondeljek, obkraj ob pol 4. popoldne pred cerkvijo v Vnanjih goricah, narodno igro „Divji lovec“. Ta predstava bo v letosnjem letu brez drama v Ljubljanski okolici prva, ki se bo vprizorila na prostem in poleg tega se na zelo prijetnem holmu, razkaterega je na vse strani prav prijeten in udoben razgled. - Vsi znamen in prijatelji od bližu in daleč najljubljence vabljeni.

Razno
(Varta vas)

Se od nas nekaj novic! Dobili smo novega ž. župnika Jozeta Kresa. Bog blagoslovil njegov trud v blagor naših duš! - Duhovnih vaj za može in fante smo se z malimi izjemami vse udeležili. Prelepi je bil sklep duhovnih vaj, ko so se vsi udeleženci zgrnili okrog obhajilne mize. - Na tisoč nedelje zverec smo blagoslovili evharistični križ, kamor smo se podali može in fantje v procesiji z lučmi. Č. g. kanonik Sešek je po krasnem nagovoru izvršil blagoslov. - Načrt prosvetno društvo lepo deluje. Dramatični in tamburski odsek sta zelo privlačni, sedaj se pa smenuje še pevski odsek. —

skrbnega Jože, da bi hitel v hrib, se pogovarjal s prirodo, s trsjo in grozdijem ter svojim prijaznjem hramom in občudoval lepe vinske gorice kakor včasih.

Le stari Petrač se je večkrat oziral tja čez in se praskal po temenu. Ni mu hotelo v glavo, da tista krpa vinograda še zdaj ni njegova.

V vasi je žeganje. Veselo potravljajo zvonovi. Fantje in dekleta se zbirajo na travniku za cerkvijo, kjer na položni vzpotini stojte mize in stoli ter toči stari Bende evtič kisel kakor vrisk ter prodaja pečenje in flancate, ponuja pivo, se smeje in zadovoljno brunda.

Bende je subljan, trsat starec ogorelega obraza, ki je ves razhranil kakor suha spokana njiva. Mrko se ozira po mizah, kakor bi nečesa pričakoval, se večkrat hrzoče zareži med svojim tihim ujedljivim smehom in spet hiti nastakat. Hči Francka mu pomaga, a domači blapec nosi na mizo.

Starčki vaščani posedejo po oddaljenih mizah, kjer se glassno pogovarjajo, jedo mastno počesko in klobase ter se zaljavijo z vinom.

Bende ima oster pogled, a še ostrejši spomin! Za vsakega ve, koliko vina ima, koliko je pojedel in pokadil. Nikogar ne prezre, če sam noče, a to zna tako, da je vsak prepirčan, da ga res ni opazil. Prijazno kima prihajajočim gostom, pozdravlja, molze svojo sivo brado in melika s svojimi drobnimi rjavimi poševnimi očmi. Srčede sive obrvi pa skriva njegove nemirne misli, ki priganjajo ljudi, jih silijo naj vendar mnogo pojedo in popijo, naj se pošteno nasitijo in si privoščijo vsega ter pladajojo in uživajo tako dolgo, da bodo spraznili do dne svoje denarnice.

Dobrega časopisa imamo precej, vendar pa ne smo nehtni prej, dokler ne bo zahajal v visoko nato hiši vsej in dober časopis. — Španška bolezna se zoper oglaša. Umrl je oče treh nepreskrbljenih otrok Martič Kumelj iz Praproč. Bog mu dači večni mir! — Kriza je pri nas vsakdanji gost. Včasih je bilo zaslužka dovolj, danes pa giblo je te par žag pa je tam je plača delavstva beraska.

Novice

(Stare Fuine v Bohinju)

Mi, Bohinjci, poemo, da pri nas zima 13 mesecov traja. Letos je kazalo, da ne bo, pa je v aprili neadoma zavilo in padlo snega več kot dovolj. — Dilce, še ne bodo šle v pokoj! — Oklice je pri nas vsako nedeljo polno, tudi v postu. Pa ne onih s priznico, ampak onih pred cerkvijo, za katere je vse ena nevesta: kriza. — Čez hudošnik Ribnico smo vendar dobili dve brevi, ki smo jih doiglo pogrešali. — Naši gasilci prav pridno delajo zlasti v dramatički. Letos so nam pokazali več lepih iger, ki jih občinstvo prav rado obiskuje. Za nedeljo 22. t. m. pripravljamo kratno predstavo komedijo „Fantazija brezposebnega Buzjaka“, ki jo je spisal brezposeben domaćin. Vse priprave kažejo, da bo ta predstava nekaj izrednega. Vljudno vabljeni!

Iz dolenskih Benetk
(Kostenjevec)

Saj vem, da je pomlad že povsod, pa so zemara le pri nas češčanje prej zavcale kot drugod. Če bo toliko črešnje, kot je cvetja, bo že nekaj Marelice pa niso bile posebno razispne s cvetjem. — Volite so vedno bliže, pravega zanimanja pa ni. Bolj važno je, s čim in kako se prevedo in tedaj, ko bo kaj zrastlo. Krompir sedaj sade. Pa je za same velika zadrega in se dvomljive vrednosti je lanski domaći pridelek. Korusa in moka je po te dni prišla na občino in so je nekateri lahko precej dobili, drugi pa tudi ne. Draga pa ni bila, po 80 par kg.

Razno

(Smartno pri Litiji)

Poleg drugih priprav na kongres, smo imeli tudi duhovne veje za može in fante in sicer v Smartnem in Litiji. Oboje so bile zelo dobro obiskane in so veliko dosegle za podprtive evharističnega življenja in bile v tem okviru najlepša trajanja priprava na kongres. — Na cvetno nedeljo pa je bil blagoslovil evharistični križ. Stoji ob cesti Smartno—Litija. Je hrastov in visok 16 m.

Tudi Jeranova sta prišla. Oče in hči se jeta k zadnji misi in se komaj slišno pomenuju. Milka se zamisljeno ozira na leseni oder, kjer plešejo veseli pari in svirajo gode. Radovedno ogleduje te radostne ljudi, med tem, ko je sama vsa otočna in zapuščena. Vedno mora misliti na svojega izvoljenca, ki ga ne more pozabiti. Da, zdaj čuti, da ima Jožo še mnogo rajši kakor preje, zdaj, ko si več v njeni bližini čuti še vse drugače zanj. Vsak dan ji je huj, ker jo je zapustil in odšel brez slovesa. Zdaj šele spoznava, kaj je ljubezen, ko zamani brepni, da bi se prikazal in ji ponudil roko ter se ji ljubeče nasmehnil.

Oče jo opazuje in ve, kaj ji je, a moči, pogrezen v svojo bolečino.

Vsa priroda na okoli je vesela, kakor bi se razposajena in sproščena spojila s temi rajočimi ljudmi. Mlado žito brasti in šumi v vetru, da se začuje kak šepetajoči odmet poškodne godbe, kadar muzika prenese. Glasovi harmonike so vedno bolj nebrzani, vmes prisika bas in evillijo gosi. Zvonovi glassno brine in dekletu se dozdeva, da še drevje za cervje veselo klima in šepeta razposajeno pesem.

Milka je tako žalostna, da komaj čaka, že bi odšla. Samo je rada šla sem, a nobenega obstanka nima. Komaj se je vysledila, ji je že vse odveč. Ne more se vživeti v to veselje in kar tuji so ji rojaki v tem jasnem popoldnevu, ko veselo rajojo, se snejejo in zabavajo ter pozabljujo svoje skribe.

Jeran je mrk in vedno bolj otočen, tiba sedi in pije. Počasi srka vino in se sili s flancatom, ki ga je tako hlastno vzel z mize. A komaj je ugriznil vanj, se je pokusal, da je segel po njem, samo grenkovo začuti v ustih, heprav je evrte okusno in dobro. Na lepe

V petek je prisko 50 mož in fantov, da so ga postavili. Ob priliki blagoslova se je iz fane cerkve razvila velikanska procesija, posebno veliko je bilo moških, vseh navzočih pa do 2000. Lepa je bila ta slovesnost in bo vsem navzočim ostala v neizbrisnem spominu. — Na belo nedeljo po prvi sv. maši bo občni zbor Kmetijske podružnice in sicer v Šoli. Na sporednu je zanimivo predavanje g. Ruplja iz Ponovič. Ker je predavatelj znan po svojih predavanjih že za časa kmetijskega tečaja kot dober, praktičen predavatelj, bi bilo škoda to njegovo predavanje zamuditi. Člani, pridite vsi, slišali boste marsikaj novega!

Razno.

(Bučka na Dol.)

V marcu smo imeli vročino in sušo kot v poslednjih dneh. V vinogradih so vriskali kopači in ljudje so pravili, da so že slišali kukavico. Pa je nastopil muhasti april in nam nalič kapnice ter nam namestil sneg, da smo se resno bali pozebe, zlasti na trti. — Do konca februarja smo imeli ravno osem rojstev, osem porok in osem urličev. Nekaj nevest je odšlo v druge fare tudi nekaj srebrnih in zlatih porok smo imeli. V večnosti so odšli: več let bolna Poljančeva mati, ki ima sina župnika v zagrebški nedeljofiji. Alojzij Krašovec, dobrotnik župne cerkve, posestnik Franc Selak, neumorni odbornik hramilnike ter nadlehudni 20-letni Rudolf Avsec iz Štrita, ki se je na lov ponesrečil. — Tudi na euharistični kongres se pripravljamo. Vsak teden je več ljudstva pri sv. obhajilu. Dan celodnevnega češčenja smo prebili med molitvijo in petjem pred Najsvetejšim. K sklepom smo imeli veličastno procesijo v večernem mraku... Zahvaljujemo č. g. kaplanom za sodelovanje pri slovesnostih. — Za Jožefovo smo imeli moški tradicne duhovne vaje. Udeležili smo se duhovnjaj do malega vsi fantje in možje. — Tudi euharistični kriz bomo v kratkem postavili.

Duhovne vaje in drugo

(Šmihel pri Žužemberku)

Zadnje tri dni cvetnega tedna smo imeli duhovne vaje za može in fante. Vodil jih je č. g. Franc Novak, kaplan v Dobrniču. Udeležba je bila izredno mnogoštevna. G. kaplanu ves trud povrni hrib Bog, naši župniji pa naj obrude duhovne vaje obilo sadov! — Lani smo se hvalili, kako malo je bilo mrljev minuto leto, nameč smo pet; letos pa je smrt pokosila že pet mož.

čas misli, ki jih je preživel. Skrb za davek na zdaj gubanči čelo, dolg pri Jeronimu mučita v obraz globoke gube. Misel za mislio se mi poli po glavi, saj noč in dan samo razmisla v razglablja, kaj naj ukrene, se vsega skupšča oresti, pa ne more pozabiti, ker ve, da ne sme, da mora najti rešilno bilko, sicer sta oba s hčerkom izgnljena in vržena kakor moreta. Skrb obeh se spajajo v breme, ki se ne moreta oresti. Da, če bi se mogla vsaj za nekaj časa znebiti more, ki ju tlači pri rati na cesto.

Da, prisla sta, da bi se raztresla, pa se ne bodo dnevu, pa bi bilo! Rada bi se samo odhaguila, pa se ne moreta. Vino jima ne diši, ljudje so jima vsed njune bolečine daljni in kakor neznani, čeprav so njuni sosedje, saj se vsele ne more spojiti z žalostjo!

Da, otočnost je čudna in nedojemljiva! Kdor je žalosten, čaka, da ga bodo ljudje potoljali, dočim veseljak sam ponuja svoje veselje drugim, to pa zato, ker je žalost globlja kakor radost, saj poganja iz korenin razočaranja in trpljenja, dočim je veselje navadno izraz hipega radiostnega razpoloženja.

In ko sedita oba pogrezujena v molk in premišljata zagleda Milka Buško, ki hiti proti njima. Mož je vinjen in veselo vzlikal:

— Danes sem se ga nalezel. Od veselja sem pisan! Ne zamerite ljudje božji, saj bo jutri spet Stiri desetanski post in potem pojde naprej kakor je dobro in prav! A danes sem se za naložil, saj ni kar si boli! Sam svoj gospodar sem in prijazno bajtico imam! Preje sem bit kakor potepen volčič, ki nikamor ne sme, ker ga vsak peganja. Da, zdaj sem šele spet pravi božji človek, vreden, da živim med božnimi ljudmi!

Med temi je umrl najstarejši Janez Blatnik, star 94 let, ki je bil zadnji faran, ki se je udeležil vojske s Pijemontezariji 1. 1866. Cvetni teden pa smo pokopali 48 letnega Jožeta Mirvarja, cerkvenega klijancarja in posestnika v Dešeči vasi. Vsem daj Bog večni pokoj!

Euharistični kriz

(Zgornje Ribče)

V nedeljo, 31. marca je pri nas č. g. moravški dekan blagoslovil euharistični kriz. Veliko ljudi je bilo navzočih, čeprav so za slovesnost šele zjutraj zvedeli. Vse stroške za postavitev križa je prevzel g. Fr. Koci iz Zg. Ribče. Res lep zgled požrtvovalnosti! Vsa čast mu! Škoda, da kriz ne stoji na malo bolj vidnem mestu.

Versko življenje

(St. Jernej na Dolenjskem)

Od 5. do 15. aprila se je razila nad našo faro roza božje milosti. Obhajali smo sveti misjon. V odlični meri zaslužijo poohvalo možje, ki so se res postavili. Morda ni hiše v fari, ki bi ne bila po vseh svojih članih prejela v srce Krub nebeski. Bog daj, da bi bile koristi in uspehi misijona trajni! — Na velikonočni ponedeljek bomo zopet pohiteli k naši lurski kapelici, kjer bo ob 10 sv. maša, pri-

diga in litani. Prav lepo, da obhajamo prazniški spomini pri lurski Materi par dni prej, predno se bodo v pravem Lurdu na Francoskem vršile tridnevne pobožnosti in sv. maše za sklep svetega leta. — Na belo nedeljo zvezčer ob mraku bomo proslavili zaključek svetega leta s procesijo in se bo ob tej priliki blagoslovil euharistični kriz. — Zbirka za euharistični kongres je dosegla za danšnji čas znatno vsoto. Družinska zbirka 1137 Din, mladinska zbirka 170.50 Din, Marijin vrtec 127 Din, skupaj 1434.50 Din. Vsem darovalcem naj bo Euharistični Krat pličnik! — Zdaj pa samo še poguma in še nekaj požrtvovalnosti, da bomo v tem lepšem številu sodelovali pri euharističnem slavlju v Ljubljani.

Razno.

(Mekinje)

Na belo nedeljo bo pri nas cerkveno žegnanje s službo božjo ob 9 in ob pol treh, obkrašč s pridigo. Ob štriju pa bo cerkveni pevski zbor vprizori v Društvenem domu novo štiridejansko narodno igro s petjem »Crna žena«. — Vihar koncem marca je tudi pri nas zaplesal unitevaled ples. Tako je tretčel ob tla Športnega kozolec z vsemi 13 predeli, pri čemer se je skoraj vsa opeka razbila. V svoji jezi je malokateri strehi prizanesel, da je ne bi nč

Starostne bolezni v mladosti,
mladostna radost v starosti

Kdo bi si še pred nekoliko desetletji predstavljal, da bomo imeli naprave, s pomočjo katerih bomo lahko po malih krenjih svoje roke poslušali radio-postaje vsega sveta, ne da bi se pri tem zgenili iz hiše? Nadalje potniška letala, na katerih bomo mogli v teku par ur preleteti kako celino, pa babice in dede, ki bodo tekmovali s svojimi otroci in vnuki v plavanju, na ledu in na smucilih?

Pred petdesetimi leti so naši sivovali starci pozimi posejali v zaprečku — danes pa gojijo sport in pijejo svoj Planinka čaj Bahovec, da držijo kroženje krvi in svoja prebavila redut. Medtem ko smo se pre moralili že v mladosti boriti z boleznicami starosti, uživamo dandanes celo v starših letih mladiške radoši.

Danes je tudi manj izobraženim ljudem znano, da so lepotična, mladostna zunanjost, moč živcev in odpornost telesa odvisni prav toliko od organov za prehrano, kakor se da iz zaprija telesa, iz slabe kože

lica, iz starikave zunanjosti, nervoznosti in potrstosti sklepati, da prebavila ne funkcioniраjo v redu. Vse to se opazuje po pogostem glavobolu, nespečnosti, napovedovanju telesa, po obolenju radi sečne kislino, hemoroidih, slabosti srca, kopičenju maščobe, zapeki itd.

Statistike sicer javljajo, da umira večina ljudi za obolenji krvotoku, prebavil in dihal, toda v primeru s preteklim stoljetjem je vendar umrljivost znatno padla in se je življenska doba zelo podaljšala.

Vsekakor se more zlasti pri slabih prebavah, lenem delovanju črevesja in napetosti telesa, kakor tudi pri nezadostnem delovanju krvotoka priporočati temeljito čiščenje organov. Radi tega se da je toliko razširilo zdravljenje z mineralnimi vodami in čaji, posebno pa spomladansko zdravljenje s Planinka čajem Bahovec, ki se, kakor znano, izdeluje v lekarni Mr. L. Bahovec v Ljubljani iz zelo skrbno izbranih zdravilnih planinskih zelišč.

Pa se pisal mi je Jože, ta dobra duša, da lahko ostanem v koči, da me ne bo nikoli pregonjal iz nje, češ, da bo že kako uredil, če se kdaj vrne? Da, to je človek, to je fant od fate!

Jeranova sta ga mirno poslušala. Milkli so donele herračeve besede na ulo, slajše kakor godba na odru, saj je pripovedoval o njem, o njenem Joži, ki ga je bila polno njenje sreča, in na katerega je vedno mislila.

Naposled je nekoliko prisredil. Bil je lepo obrit in dokaj snažno, čeprav zelo siromašno oblecen. Prijazno je dekletu pokimal, pomemkljui in ji poredno zažugal:

— Ampak Ti si mu menda zmešala možgane in zapletla misli, saj samo za te povprašuješ in pišeš, naj te pozdravim, kadar te vidim.

Mladenkova zardil kakor kuhan rsk in ga zavrnje:

— Ne verjamem! Če bi mi mislil poslati pozovane, bi mi bil pač sam pisal, a tako mi ni in molči kakor grob.

— Ni ti pisal, ne vem, zakaj ne, že mora imeti vzrok, za katerega pač tudi ti menda dobro veš, saj mislim si tako. Pozdravlja te pa vendarle, pa še prav lepo, le kar poglej! Odvrne prosjak in privleče iz žepa pismo ter ga ponudi mladenki:

— Na Tomaža ne jeverna, pa sama prečitaj, če ne verjamem!

Milkli čita pismo. Razburjena je, ko hiti njen pogled po znanih črkah in išče stavko, kjer jo njen dragi omenja in pozdravlja, kjer se je spominja in misli na njo. Da, res je pisal o nji. Pa kaj, da ji pošlje pozdrave po tem Buški, po tem zanikanem herraču?

A že naslednji hiš se spomni, da bo morda ona sama tudi kmalu tako brez vsega kakor

ta siromak, ki ima začasno vsaj strebo nad seboj. In tako strašno bolečino začuti, da se komaj premaga, da ne zahiti.

Molče vrne pismo in se Buški zahvali. Da, vsaj spomnil se je tudi na njo in ni je pozabil. Še vedno misli na njo. Morda se je prav tolkokrat spominja, kakor ona njega, menda se oba kesata, da se niste poslovila drug od drugega. No, ona sama ni mogla laziti za njim, a Jože bi se bil lahko oglasil.

Pa se spomni na zadnji večer, ko je stal pod oknom in čuti, da ga je užalila ter ji je hudo kakor že večkrat.

Stari Jeran pa gleda herračo in ne spregovori besede. Ko Buška odide, vzdihne in potem omeni, da Jože res ni napuščen in škoda, da ni petičen, saj on, oče zdaj sam ne ve kaj bo, češ, da jima vedno trša prede, ker Jerom pritisca na vse kriptije in zahteva denar, ki ga oče nima kje vzeti.

Herrač ga posluša in ne pripomni ničesar. Jeran komaj slišno stisne iz sebe:

— Včeraj mi je omenil, da bi se ga ti privadi. Vem, da samo zavoljo tebe zdaj tako privika, samo, da me spravlja v škrice. Rad te porodi, če hočeš?

— Oče! Nikoli ne! Kaj si že zmislil? Preje je lažil za Petračovo, a zdaj bi že mene rad. Bogove kje je že briral svoje umazane preste, če ni dodele že ozelenjen? Takemu ni kaj zaupati!

— Ne razburjaj se in bodi pametna! Dobro veš, da se nisem protivil Joži. Zdaj je med vama vse končano, saj je šel na tuje!

— Ne, ni končano in nikoli ne bo! Nikoli oče!

— Dobro premisli Milkla! Zdaj imava še svoj dom in lahko ga rešiva, čeprav že stoji na

poškodoval. Zlasti pa se je znosil nad gozdovi in je največ škode naredil Vrtačnikovim na Brezjah, katerim je polomil in porušil okrog sto lepih smrek.

— Evharistični križ, ki so ga postavili na Malem gradu v Kamniku, se ponodi, kadar je razsvetljen, vidi po vsej naši župniji. — Naš božji grob bo se na belo nedeljo razsvetljen.

Evharistični križ. (Mošnje)

Ker je na cvetno nedeljo deževalo, bomo evharistični križ blagoslovili na veliko noč zvečer. Zadelek ob 19 v Mošnjah. Povabiljene so tudi vse sosednje župnije. Ce bo deževalo, pa nasledjuji dan. Svetke se bodo dobile pri cerkvi.

Razno.

(Stari trg pri Ložu.)

Na cvetno nedeljo je priredil cerkveni pevski zbor v Starem trgu pretresljivo dramo »Srečja«. Igro so igralci rešili v največjo zadovoljnost vseh prav dobro. Škoda je samo, da se kaj večkrat ne počažejo na odru. Prav dobro se je odrezal tudi pevski zbor, kateri nas je kratkočasil med odmori z lepim petjem. Se večkrat kaj takega! — Smrtno se je ponesrečil 20 letni posestnik sin Kranjc Anton iz Igavasi 7. V soboto zjutraj je peljal na Rakek voz desek. Pod klancem pri »Perkuze« je hotel skočiti na voz, pa mu je pri tem spodrsalo in padel je pod kolo, ki mu je zdrobilo prani koš. Bil je na mesiu mrtvev. Prepeljali so ga k sorodnikom v Grašovo, kjer so ga položili na mirtvaški oder. Pogreb je bil v nedeljo popoldne. Mlademu fantu, ki je na tako tragičen način kontal svoje življenje, naj mu bo Vsemogočni milostljiv sodnik!

Blagoslovitev spominskega križa

(Moravče)

V moravški župniji je bil slovensko blagoslovjen spominski evharistični križ na cvetno nedeljo ob 8 zvečer. Po končani pobožnosti v cerkvi se je podala velika množica ljudstva s prispevanih bakljami in procesijih v križu, ki se dviga na vzvilenem prostoru nad Moravčami, 12 m visok. Križ je, od daleč viden, ponoti razsvetljen od znotraj, da je zaled vidno znatenje Kristusovega imena. Po primernem nagovoru in blagoslovu je vse množica zapela: Kraljevo znam'je Križ stoji. V soboto pred cvetno nedeljo je bil blagoslovil križ na Vrbpolju pri Moravčah, visok 16 m, blagoslovil ga je moravški dekan po nagovoru v cerkvi. Ob cesti, ki vodi Sv. Helene proti Hotiču, pod Sv. Miklavžem

trhlih stebrih. Kesneje se lahko zgodi, da bo prepozno!

»Ne morem, oče!«

Jeboč je njen glas in prosek, da se starec zgrize v srce. Bledica se ji razlije po obrazu, saj se ji oče tako smili, da bi se zjokala. A v ljubezni ne sme popustiti, kajti srce ima samo zmo in ne sme za vedno pokopati svoje sreče! Kako rada sluša svojega roditelja, kako rada bi mu ustregla, pa ne more in mu mora ugovarjati. Trido jo udarijo odtečote besede. Starec halostno gleda svojega otroka in brez jeze v srcu. Vse življenje je delal in se trudil, a zdaj mu prei pogibelj. Vedno je upal, da bo ustvaril svoji hčerkici srečo, da se bo lahko poročila po svojem srcu. A zdaj? Boji se za svoj dom in boji se za njeni stroški. Upira se propasti, a dolgori ga vlečejo globlje in globlje, ga tlačijo, da se krivi v dve gubi, a pomagati si ne ve in ne more.

Počasi se dvigneta kakor z bremenom na ramah. Zamisljena odhajata domov. Zaman sta upala, da bosta odložila svojo žalost, pa je nista mogla, ker je preteka in ju ne zapusti, saj je žalost zvestejša kakor veselje.

Vočeri se. Sonce je padlo za botijo gnado. V prirodi zavilača tišina. Dolge sence se vlečejo za njima, ju priklepajo v mračino in neučimljeno stiskajo. Oba čutiša tegobno moč, kakor bi se tudi priroda zaklela proti njima in ju hotela mučiti. Kako neznačna sta v objemu prirode, ko stopate čez travnike proti domu. Z njima pa se poganja skrb in ja ne pesti iz objema. Oba skupaj drži in čutiša jo, rade bi se jo otresla, a močnejša je, njen objem je kakor želesni primaž ki ne spusti, da enkrat dobro zgrabi.

7

je bil blagoslovil treti križ v moravški župniji, v Ribčah. Vsake blagoslovitve se je oddelela župnika množica in obljubila zvestobo Kristusu-Kralju. — V slubu v Ljubljano je odšel g. Mavrič Bergant. Deloval je veliko v našem društvenem in v vsem javnem življenju že kot akademik, pa tudi pozneje, ko je bil kot žrtva denuncijantstva ob kruhu ter je celo po nedolžnem preselil dolge tedne v jedi. Hvaljevost naši naj mu bo plačilo za trud in prestano trpljenje! — Potresna procesija, ki se je vrnila vsako leto na veliko nedeljo, je šla letos že na cvetni petek. To pa zato, da tisti, ki so se pri procesiji mislili, da so v oltariji, niso pridali na svoji račun.

Start krčanskega moža.

(Stopite.)

V prijaznem St.

Joštu so pokopali posnetnika g. Kastelca Franceta, p. d. Simca. Dva dni pred smrtno pa je navidezno zdrav 79-letni mož dejal: »Dokončal sem svoje življenje. Legel je, napravil oporočo, se z Bogom spravil, poslovil od družine in — umrl. Pokojnik je užival povsod veliko zaupanje in spoštovanje. Bil je 34 let

občinski odbornik, ter je preživel tri njenje župane. 13 let je bil v cestnem odboru, bil je dolgo odborovski Kmečke zvezde in večkratni porotnik. Ključar domače cerkve je bil celih 43 let. Rajni je bil tudi naročnik in čitalnj dobrih časopisov, zlasti strokovnih. Zato je po tudi lahko ponujal z dobrim nasvetom. Obiskoval je tudi poljedelsko in vinogradniško šolo. O tem je pričalo njegovo vzorno obdelano polje, vinograd, živila, hlevi in drugo. Vse svoje življenje je preživel rajni na domači gradi in se potil na domačih njivah. Ko si je izčrpal moči, je posestivo prepustil sinu, sam pa je v lahken delu preživjal večer svojega življenja v vzorno urejenem vinogradu v Sevni goricu. Človek bi ga lahko primerjal z onim starčkom iz »vinskih goric, tam dolni na lepem Dolenjskem...« Leta 1930 je obhajal s svojo ženo Marijo, katera še živi zlasti poroko. V zakonu jima je Bog dal

Kmalu se vležeta počivat.

Vas se dolgo ne umode. Ponoči se glasovi godbe razdone čez selo, preko polja in hestate, kjer se izgubljajo kipeči v vrhove dreves, spremljajo njih šest, ga pregleše in se pisanj pogrezajo v globel.

Ko že vse spi, se vedno od nekod odtekajo poskušni razposajeni zvoki, udarajo po štipah in tenko pozvanjajo v učesnih specih valčanov, ki so prinesli še v svoje domovne mameče veselje odmetve, ki jih čujejo še v spanju.

Počasi tone noč v večnosti, kratka poletna noč, ko skoraj sežeš iz večerne zarje v jutranjno zoro.

Ko se Jeran hoče zjutraj odpraviti na njivo in stopi na prag ter se ozre okoli, zagneda Jeroma, ki uren stopa proti njegovemu hiši. Gospodar je nejevoljen in kar užaljen, da ga moti že na vse jutro. Najrajši bi ga jezno nahrul in zapodil. Toda kaj hočeš? Dedeč ga ima v svojih pesteh, zato ga prijazno sprejme.

Jerom je prekonal noč. Zdaj je bil veseli volje, preferen in predren je sličil staremu spitanemu kapunu. In v tem svojem razpoloženju se je čutil najbolj sposobnega za snubitev. Zato se je odločil in jo tako zjutraj primahal na Jeranovo.

»Dobro jutro, oče! Pridni sta, a mi menda že bolj, saj me to noč postelja niti videla niti Pa kaj to, saj smo fantje od fate!«

»Bog daj dobro jutro!« je prijazno odzdrasil starec in ga povabil, naj se vesede, da bo kaj povedal. Kar nekam poštil se je, čeprav se mu je trgalo sreč, kajti sluhil je, da bo Jerom sasembil njegovo hčer.

osmero otrok, ki so vse dobro preskrbljeni. — Rajni je bil tudi zvest narodnik »Domoljuba«, odkar časopis izhaja. — Kako je bil med ljudstvom priznani, je pričal njegov veličastel pogreb. Bog ti daj večni mir in pokoj, ti blaga duša!

Potegone v odgovor

(Peče)

Na dopis z dne 3. aprila 1935 v »Domoljubu« se mi azi potrebno, da napišem par stvari v ugovor: Da Peče napredujejo, to mi je že od nekdaj znano. Da so pa dobiti še novo vilo za letovičarje in tramvaj, to se mi je zelo vredno, da si ogledam, pa sem bil zelo preveran. Pri vhodu v Peče sem videl malo novo hišico, o kateri pravi dopisnik, da je vila. To je že toliko, kot bi videl komarija, napisal bi pa, da je konj. Vprašal sem ljudi, kje vozi peški tramvaj in ob kateri uri, pa se mi vsi smejijo in pravijo, saj smo vendar domačni pa tramvaj v Pečah še nismo videli. Torej zoper laž. Ker so pa še nekateri ljudje dobri, mi povejo, da vse te novice prinaša in raznaša »Peški radio«. Zdaj sem bil na jaasnem, da je vsa stvar le potegavščina. Cenjenemu g. doočniku svetujiem, naj si v približnju o vseh novicah, ki jih bo shiljal v peškem radiu, napravi temeljito kontrolo in se osebno prepriča, kaj je novega, potem naj poroča resnico. Te vrstice sem napisala kot opozorilo vsem tistim, ki so mislili, da potestijo to najmodernejša mesteca v srežu Kamniškem, da ne bodo videli nič drugega kot navadno vas, ki je polna denuncijantstva. Ko bo pa gotova nova asfaltirana avtomobilска cesta, pa pridev zoper pogledat, če se bodo Peče v tem oziru kaj zboljšale in poboljšale.

Razne stvari

(Police pri Višnji gori)

Če nas kdo vpraša, kako je z nami, bo dobil v odgovor vedno isto, mačo obsegajočo besedo: Kriza! Morda marsikje to besedo zlorablja pri nas je ne. Revčina ubogeja kmeta je čundelja večja. Pa, kaj bi govorili, saj imajo za naše težave vse gluba učesa... — One nedelj je naša Marijina družba privedla lepo žaločigre. Zaradi spovedne molitve. Dvorana je bila polna in uspeh dober. — Sedaj pa nam igralci pripravljajo za velikonočni ponedeljak ob 3 popoldne veselo zgodbo »Matjaž Matija«. To bo pa nekaj za smeh in kratek čas. Poleg igre bodo pa še pevci in tamburisti prizadeti majhen koncert. Zatorej, pridite val!

V VSAKO HISO DOMOLJUBA!

Prihajač se je spustil na stol in pomežkal ter dejal:

»Seveda bom kaj povedal, da, povedal bom! Enkrat sem vam že omenil oče. Danes spet pribajam sunbit. Ali mi daste vašo Milko ali ne? Tisti ujen ženin se je menda skujal in kakor nalašč sem jaz tukaj. Ta čemuji je človek brez denarja? Siromakov je že itak več kot preveč na svetu!«

Starec ga samo posluša in molči, a sunbat nadaljuje:

»Saj nisem že taka jera! Poglejte me kakšen ptič sem! Prečul sem noč, pa sem svež in zdrav, kot bi se bil dvignil z mehkih pernic. E, kar nas je pravil, se še nikogar ne bojimol. Če pa pomislite, mi boste pač priznali, da mi je žene res treba! Saj veste, da človek nima nobenega reda. Če bom enkrat poročen, bom usajbolj resen mož, verjemite mi!«

Zazri se je v Jerana in čakal odgovora.

Starec je zdaj moral nekaj redi in stisnil je iz sebe:

»Gоворил sem s hčerkko, kakor sem vam obljubil. Takoj tisti dan sem ji omenil, pa se ne more odločiti. Kaj pa, če bi jo vi kar sami poigrasali, da ne boste vsaj mogli misliti, da vam jaz nasprotujem.«

»I kje pa je to šembrauo štemano diktat? se šali Jerom, leže v hiso in obstane na sobnem pragu. Pred njim stoji Milka vsa mila in sveda kakor živa zora, svetle oči ji izzrjavajo mladost in življenja, njena lica so svačje brekve, s usta redče vrtnice.

»Preden pokopljem zadnje upanje, moram govoriti še sam s teboj diktica draga! dej Jerom in jo zaljubljeno gleda.

(Dolje prihodnosti)

MED BRATI V TUJINI

Jubilej »našega g. patria«
(Heerlen — Nizozemsko)

G. pater Teotim van Velzen se je srečal z Abrahamom. Če kdo, potem on gotovo zasluži, da mu slovenski izseljenici k jubileju iskreno čestitajo. Načel je našega jekiza, da se more ves posvetiti skrbi za našo dušno in telesno srečo. Zbrali smo se v Hoensbrocku, da ga pozdravimo in se mu zabavalimo za vse dobrote. Sv. mašo je opravil g. jubilant sam. Pevski zbor »Zvon« iz Heerleherga pa je lepo prepeval med sv. mašo. V lepi dvorani »Gesellenhaus« se je vršila iskrena proslava. Predsednik Zveze g. Novak mu je v tem povetu čestital k jubileju in mu izročil diplomo častnega predsedništva naše Zveze. Sledile so male deklamatorice iz Hoensbrocka, Chevremona iz Eyselshovena, ki so poklonile jubilantu cvetja. Istotako so predsedniki naših društev izrekli gospodatu iskrene čestitke. »Zvon« pa je poškrbel za lepo petje. Naš g. pater se je vsem iz srca zahvalil in nas blagoslovil. Vsi želimo našemu blagemu dobrotniku še obilo srečnih let in ga prosimo, naj še poslej tako lepo skrbi za našo kolonijo. — Bog ga živi!

Društvene vesti
(Herne-Holthausen, Westfalsko)

Naše društvo sv. Barbare v Holthausenu, ki obstaja od leta 1909, prav dobro napreduje, dasiravno nam je nemila smrt skoraj vsako leto pobrala kakšnega člena. Koncem leta 1933 nas je bilo še komaj 24. Leta 1934 in 1935 pa je narastlo društvo na 36 članov. — Kakor društvo sv. Barbare, tako tudi Žensko društvo Roženovanske bratovščine v Holthausenu napreduje. Smo lahko v tem oziru popolnoma zadovoljni, posebno, ako premislimo, da je še dvoje jugoslov. podpornih dru-

stev tukaj. — Meseca svečana smo priredili obdovanje otrok. S pomočjo banke uprave v Ljubljani in s prispevkem društvene blagajne smo kupili 100 metrov platna, da smo dali vsakemu otroku tri metre. — Dne 13. marca so nas obiskali pred. g. Drago Oberzan iz Holandije. Slovenci v Holthausenu in Börnigmu smo bili veseli njihovega obiska. Pri tej priložnosti so pridobili nekaj narodnikov za Rafaela v našem kraju. Zalibog smo vse brezposelnim ter nam ni mogoče plačati celo narodnino kot bi mogli, aki bi delali. — Rafael nas vabi na evharistični Kongres v Ljubljano. Moramo reči, da bi se marsikateri rad pojal v svojo domovino, ali od podpore, ki jo dobivamo, si ne more nihče nič prihraniti, ker ta zadostuje komaj za stanovanje in hrano, kje je pa še oblike, luč in kurjava? Nemške oblasti nam ne krajšajo podporo ter jo dobimo v isti višini, kot jo dobijo domačini, ter ne delajo razlike, kakor to delajo druge države.

Pozdrav iz Kanade
(Kirkland Lake)

»Domoljuba« redno prejemamo. Vedno ga z veseljem preberemo. On je naša zveza z domovino. Mi se bolj malo oglašamo iz daljne tujine. Tu je precej Slovencev, pa tudi Slovenk se je že precej nabralo. Delamo večinoma v rudokopih, ki obrajejo z polno paro. Drugod pa je slabše in tudi naših ljudi čaka mnogo v brezposelnosti na boljše čase. Slovenci smo se tu društveno organizirali. Imamo prekoristno Podporno društvo, pevsko društvo in tudi naši izvrstni igralci nas večkrat razvesele s kakim domačim gledališkim nastopom. — Vsem v domovini želimo veselo praznik! Tone in Milka Krasovec z Bloka, Tone in Marijeta Prevec iz starega trga, J. Kordiš in Iv. Lavrič iz Loškega potoka, Fr. Vesel iz Drage in Jos. Vesel z Bloka.

no in vodilo gospodinjstvo. Ker razposajene sestrice niso zmogle vsega same, so jim pomagali bolniki obeh spolov, ki so že bili na potu okrevanja, pa tudi drugi, če jih ni huda bolezna naravnost priklenila na postelje. Postrelje te vrste se je vršila tako »po domače in v največjo nevarnost za zdravstveni položaj bolnikov. Tako sta n. pr. dve ruski delkini bolnali na neki spolni bolezni, sta vsak dan druga drugo obvezali, nato pa, ne da bi se roke razkužili, delili od postelje do postelje kruh. Tudi ustreljene sestrice niso bile veliko boljše. Pljuvanike, ki so jih uporabljali jetični, so pomile v navadni vodi, nato pa stregle bolnikom. Jedilno posodo, ki je služila bolnikom z različnimi nalezljivimi boleznicami, so pomivalo tako površno, da sem se resnično vedno bal okužiti s tifusom ali s kakovo drugo nalezljivo boleznjijo. Ko so češki bolnični-ajetniki nekaj ugovarjali, se je oglasila črnolaca sestrica: »Niste v Avstriji, ampak v Rusiji.« V posebni sobici sta bili brez vesake španske stene dve sanjnice, ena za ženske, druga za moške bolnike. Tako v kopališču, kjer so sestrice umivalne bolnike obeh spolov, kakor tudi pri vsakdanjem urejevanju postelje sem opazil, da niso bile neke sestrice proti nekemu bolnikom prav nič sramežljive, ampak nedopusnina nasilne.

Ni čudno, da so mi vsled tega, kar sem ravnokar povedal, pa tudi iz drugih vzrokov, ki jih ne navajam, stopile tiste dni z vso silo pred oči naše slovenske redovnice, naše zlate usmiljene sestre, ki s sveto resnostjo in nebesko potprežljivostjo lajsajo neštečnim bolnikom dolge in težke ure. Zato pravim: V bolnišnicne spadajo kot skrbnice in postrežnice samo osebe, ki so se odrekle sveta in njegovim sladostim in slabostim ter se posvetile z vsem srcem in z vso dušo samo duhovnemu materninstvu.

Zlaj pa še par zanimivosti! Casopis »Sovremeno Slovo« (Današnja beseda) od dne 6. avgusta 1915 pod naslovom »Obzor lagereje« (Pregled taborišča) med drugimi piše: »Glavna uprava ruskega Rdečega krsta je mnenja, da je prihod zastopnikov danskega Rdečega krsta v Rusijo v svrbo preglede ujetniških taborišč nemogoč, dokler se v podrobnostih ne izdela pravilnik za tak pregled.« Z drugimi besedami: ruski vojaški krog, med katerimi ni manjkalo korumpiranih ljudi, so se takega

pregleda zbrali in so ga zato hoteli vsaj zavleči. Žejlo, da odpolanci neudeležene Danske pregledajo ujetniška taborišča v Rusiji, je stavila Nemčija, ki je zahtevala: 1. Pregledajo naj se stanovanjski prostori ujetnikov-Nemcev, kakor tudi drugi civilni nemški interirancev. 2. Dovoli naj se pogovor med danskim odpolancem in ujetnikom na štiri oči in tudi nekontrolirana pismena izročitev ujetnikovih želja. 3. Fotografirajo naj se stanovanjski prostori in vsi ujetniki. 4. Dansko odpolanstvo lahko obdrži vsakega nemškega oficirja s 50 rubli ali 100 nemškimi markami, vojake nižjih vrst pa z 10 rubli ali z 20 markami. 5. Pošljavate, namenjene nemškim ujetnikom, mora ruska uprava brezplačno postaviti v taborišče, kjer biva naslovljene. — List »Čehoslovake«, izhajajoč v Peterburgu, je priobčil 19. avgusta 1915 dopis češkega generala Černinka, s katerim poziva češke in slovaške ujetnike, naj se pripravljajo, da pojdejo ob svojem času z orožjem v rokah branit svobodo svoje domovine. — V Novem Nikolajevsku je v zimi leta 1914-15 umrl 700 avstrijskih ujetnikov, in sicer največ na tifusu. — Dne 15. septembra 1915 je odšel v Kajnsku v večnost avstrijski zdravnik-ujetnik dr. Jäger. Umrl je na tifusu. Bolan je bil samo 7 dni. — V časopisu sem tiste dni čital, da svetovna vojna, ki traja doslej eno leto, stane vse države že nad 80 milijard, in da so Italijani obkolili našo Gorico od treh strani. — Elsa von Hannecken, bivajoča v kitajskem Tientsinu, je tisto jesen razvesila marsikaterega ujetnika s posojilom. Tudi jaz sem na pošnjo dobil parkrat po 10 do 20 rubljev. Dotična posojila so s koncem vojne »zamerjala« menda za vedno, zakaj do današnjega dne še ni nihče zahteval njihove povrnitve. — Dne 24. oktobra 1915 so me uvrstili v spisek ujetnikov, ki naj odidejo v Semipalatinsk, kamor nisem želel. Naš Bratina, ki je bil tedaj v pisarni vojaškega načelnika, se je zavzel zame in tako sem ostal še nadaljev v Kajnsku. Nerad sem se selil tudi redi pisem in denarnih pošiljk. — Ruski listi so jeste dni pisali, da obljublja Anglija Grčiji otok Ciper, aka zadnja napove Bolgariji vojno.

»Volžskij Den«, v Samari izhajajoči časopis, je priobčil 30. oktobra 1915 poziv »ruskih združenih socialistov«, s katerim ti odločno zahtevajo, naj vlada vede vojno do zmagonosnega konca, čeprav bi bili pri tem pobiti vsi nemški »odrugci«. Poziv so podpisali vsi vidni socialisti, kakor n. pr. Plechanov, Deječev, Aleksijski, Bahov, Bunakov, Avksentijev, Voronov in drugi. V pozivu »ruskih združenih marksistov« sem čital tudi sledete: »Poraz Rusije v boju z Germanijo bi bil poraz v boju za našo svobodo. Vsi na delo! Sovražnik je pred Kijevom, Peterburgom in Moskvo. Položaj je tak, da ne moremo priti k svobodi drugače, kot poti narodne semeobrane.« — Dne 31. oktobra 1915 sem čital v časopisu izjavo angleškega lorda Lendouna, da se Srbija trajno najbrže ne bo mogla protiviti pritisku avstro-germanskih in bolgarskih etn. — Časopis »Birževija Vjedomost« (Borze vesti) je priobčil 25. 9. 1915 daljši članek, v katerem poudarja neznošne razmere, ki vladajo med ruskimi pravoslavnimi škofi in nižjo duhovstveno pravoslavne vere.

V časopisu »Sibirskaja Žizn« (Sibirsko življenje) sem čital 3. novembra 1915 novico, da je umrl v preteklem fednem ruski general Smid, ki je še pred kratkim meseci opravil važno službo načelnika Tomsko gubernije. Po rodu je bil ruski Nemec, a je vzliz kletvan, ki jih je bil med vojno izpostavljen, deloval za prospeh Rusije in povzdigno njenega ugleda. Smid je skrbel kot oče za vojne ujetnike, je nadzoroval sam v obširni, njemu podrejeni pokrajini, ujetniška taborišča in se je dobrohotno in uslužljivo razgovarjal z mnogimi podcinci. Za njegovega vodstva so imeli vojni ujetniki veliko svobode in dobro hrano. V Barnaulu nam je priporočal v svojem lepem nagovoru tudi tole: »Prizadevajmo si delati tako, da boste odnesli vi iz Rusije najboljše vtiče, a nam naj ostanejo od vas samo lepi spomini. Generalu Smidu, značajnemu možu blagega srca, bodi Gospod obilen plaček!«

Se vedno sem v Kajnsku, čeprav že več dni, da odpotvemo drugam. Par zanimivosti! Učitelj-ujetnik iz Galicije, pisal se je Kulbusa, mi je povedal, da ima tam vsak šolski upravitelj poleg vrta še en in pol do dva hektara njive. Ce zemlje noče obdelovati, jo da

NAROČITE

»SLOVENCA« na ogled! — Na-slov: Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

lahko v najem. Zemljarino plača krajevni šolski odbor. — V nekem telegramu iz Moskve od 22. oktobra 1915 sem čital, da je bil vojni ujetnik, avstrijski oficir Schulz obojen na eno leto in 4 mesece trdnjavške ječe, ker je pretepel ruskega vojaka, ki je zgrabil Schulza za ramo, da ga nekam odvede. — Bivši učitelj, potem železniški uradnik — ujetnik, Poljak Cuporina mi je povedal, da se je vrnil pozimi leta 1914—15 v Barnaul ob Obu tečaj za avstrijska nepisane vojake, in sicer po zaslugu stotnika Šiketanca. Stotnik je kupil tablo, zvezke in druge potrebušine. Ponuk je trajal štiri mesece in sicer vsak dan po dve uri predpoldne in po eno uro popoldne. Naši ujetniki so sedeli na pričah po turšku, imeli na kolennih leseno desčico in tako pisali. Poučeval je Cuporina. Stotnik Šiketanc je dal Cuporini mesечно deset rubljev nagrade.

Dne 13. novembra 1915 smo okrog dveh polpoldnar zapustili mesto Kajnsk. Odšli smo proti kake 5 km oddaljenem kolodvoru istega imena. Ni me bila volja hoditi, zato sem plačal 1½ rublja in voznik me je v družbi ruskega konvoja (čuvaja) pripeljal na določeno mesto. Na kolodvoru smo v dvoranai za transporte več kot štiri ure čakali na vlak. Ko smo ga končno vendarle pričakali, sem šel v wagon, kjer je bil poljski učitelj Kulbasa, par Čehov in ruski stražniki, ki so nam povedali, da se peljemo proti vzhodu v Marijinsk. To mesto leži ob sibirski železnicni med rekama Obom in Jenisejem, dočim je Kajnsk tudi ob železnicni, a med rekami Irtisem in Obom. Novo-Nikolaevsk, ki je bil že tudi imenovan v »Spominu«, je ob Obu in sicer tam, kjer gre čez veliko sibirsko reko sibirsko železnicu.

V wagonu smo imeli železno peč, zakaj templer je že tedaj kazal 25° C pod ničlo.

Dne 14. novembra 1915 sem se prebudil na železniški postaji Čulim, kjer sem se oskrbel s kruhom. Zvečer ob 9 smo bili na postaji Novo-Nikolaevsk, kjer smo zapustili vagon in obdelovali, nato pa takoj nadaljevali z vožnjo. Vso poč smo srečavali velike transportne vlake, poleme mladih fantov... Med potjo mi je o razmerah v Galiciji marsikaj povedal učitelj Kulbasa. Med drugim sem si napisal tudi tole: Kulbasa ni mleka nikdar kupoval, zakaj brezplačno so mu ga dajali vačani. Kako so se vrstili, mi ni povedal. Ravnoisti mi je tudi razodel, da je pred in po vsakoletnem vpisovanju šolskih otrok dobil od skrbnih matic gotovo nad 300 piščancev. Tudi v Sloveniji so prejemali včasih učitelji od radodarnega ljudstva marsikater priboljšek. Kaj se vam zdi, ali ni bilo učiteljstvo tisti dobri, ki jo smatrajo neredki za ponizevalno, bolj odkrito, spoštovanio in ljudskemu sredu bliže, kot je danes?

Kmalu je minula noč in privozili smo na postajo Bolotnajo (»Blatno«), kjer smo stali, ne vem zakaj, več kot štiri ure. V zbirfjeju (okrepčevalnici) 1. in 2. razreda sem kupil časopis »Sibirska življava«. Prodajalka me je vprašala, če se vozijo tudi gospodje oficirji. V vagonih pred nami so se peljali begunci, še bolj spredaj pa avstrijski in nemški Nemci, ki jim je bil cilj Krasnojarsk. Okrog 7 zvečer smo dospeli na postajo Tajgo. Tu je bil obed, nato pa smo se zopet vozili proti vzhodu vso noč.

Dne 16. novembra 1915 in sicer v rani južniji uri smo že obstali na postaji Marijinsk. Begunski in nemški vagoni so oddrivali dalje, mi pa smo čakali kar v vagonih, da se »dan zaznava«.

Mesto Marijinsk je oddaljeno od postaje istega imena kake štiri kilometre. Železniška proga gre tu čez reko Tej in sicer kakor je v Rusiji običaj — po dveh vzporedno postavljenih železnih mostovih. V Marijinskem sem opazil pravoslavno in katoliško cerkev, židovski tempelj (sinagogo), gledališče, mnogo zidanih hiš in seveda tudi več šolskih stavb.

Abesinci in Euharistija

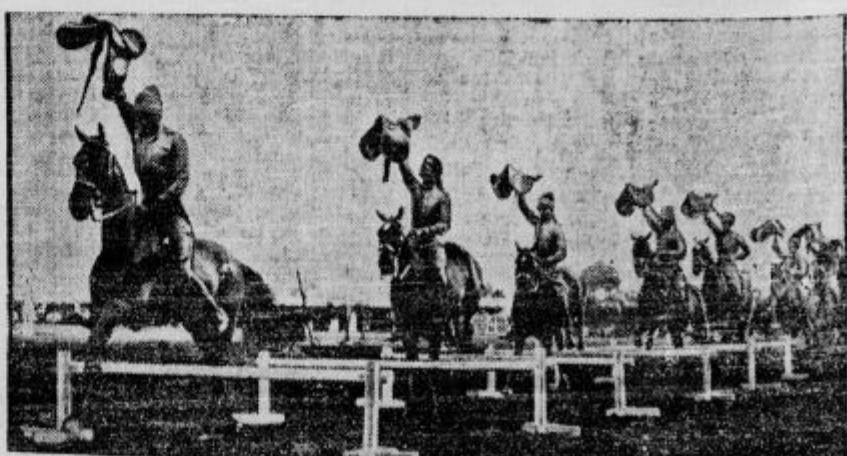
V zadnjem času, ko so nastala nasprotva med Italijo in Abesinijo, smo večkrat slišali ime te države. Je to dejela v vzhodni Afriki, steje okrog 8 do 12 milijonov ljudi. Med njimi je še mnogo paganov, več tisoč mohamedanov, 13.000 katoličanov, večinoma pa so prebivalci Abesinije krivoverci. Vedeti namreč moramo, da Abesinci niso sprejeli krščanstva po katoliških misijonarjih, ampak v pretežni večini po krivoverskih misijonarjih, ki so pripadali krivoverskim monofizitom. Monofiziti verujejo, da je Kristus imel le eno naravo, to je božjo. Slovenske narave pa da ni imel. Ta vera se je razširila med Abesincami, ki se je drže še danes. Postala je državna vera. Seveda se je temu krivoverstvu pridružilo tekem stoletij mnogo paganskih šeg, pa tudi judovskih predpisov. Na paganstvo na pr. spominja vera Abesincev v ptičji polet in spev in v čarobno moč kač. Vse živčne bolezni pripisujejo Abesinci vplivom hudobnega duha. Zelo radi obiskujejo svoja znamenita svetišča, kjer se kopljejo brez ozira na moralne predpise. Abesinci ne misijo, da bi bil greh uboj, latvina, laž, kriva prisega, ninočenstvo, razporoka itd. Vsaka uslužbenka je obenem gospodarjeva priležnica, živiljenje njihovo je razuzданo in brez sramu. Na judovske običaje pa spominja na pr. to, da spremljajo službo božjo z bobnom in go-dali, s plesom in ploskanjem rok. Otreke obrezujejo osni dan po rojstvu. Duhovniški stan je eden stan, ne samo pri nižjih, ampak tudi pri višjih duhovnikih.

Klub temu pa so Abesinci ohranili mnogo starih, prvotno krščanskih resnic, pa tudi prvotno krščanskih običajev. Tako n. pr. imajo silno stroge in delgotrajne poste. Post je tako strogo, da jedo samo enkrat na dan, okrog druge ali tretje ure popoldne. Na veliki petek in soboto pa ne vživa ves nared nobenih jedi. Celo lonec, v katerem se je kuhalo meso, pa bodisi da je bil očiščen tudi z vrelo vodo, ne more služiti za kuhanje jedi v postnih dneh. Zelo častijo Abesinci Mater božjo, njeni imen se izgovarja pri vseki službi božji, njej v čast imajo 33 praznikov. Pred Velikim šmarnom se postijo njej v čast celih 15 dni; sv. birma je pridružena krščenju, v vrhovnem poglavljaju papeža nimajo sicer nobenega pojma, vendar pa je nadvse zanimivo, da verujejo v resnično »pričujočnost Kristusovo pod podobama kruha in vina. Poglejmo

njihovo mašo! Duhovniki ne mašujejo vsek dan; kadar so postni dnevi in to je dva tretnji leta, sploh ne opravljajo sv. maše, bolj da bi sv. obhajilo prelomilo postno poslavo. Maša traja tri ure, sicer pa je z njo zapovede večinoma le duhovnik. Ljudstvo prisotvuje maši zunaj cerkve, pri tem se pogovarja, smejejo in sončijo. Ko pa pride trenutek povzdiganja, tedaj se vsi dotaknejo s čelom zemlje in skupno ponavljajo vzklik: »Amen, amen, verujem in izpovedujem, da je to telo Kristusovo.« Ostanki posvečenih hostij dajo imen, ki jih hočejo zaužiti, obenem prejemajo tudi sv. kri iz male žličke in to redno pomešano z vodo, v kateri se nahaja pet zrn suhega stolčenega grozja. Tudi na ljubezenske darove tako imenovane agape spominja običaj, ki je udomačen pri Abesincih, namreč običaj, da redno vsaka družina prinese v cerkev nekoliko kruha in piva, kar se razdeli ubogim. Cudni so ti običaji, vendar pa se skriva tudi v teh običajih vera prvih kristjanov, da je Kristus resnično pričujoč pod podobama kruha in vina, čeprav so Abesini že dobrih 15 stoletij ločeni od rim. katoliške cerkve, čeprav je njihova vera okužena po poganskih in krivoverskih zmota, vendar so do danes ohranili vero v euharistično pričujočnost Kristusovo. Tako morejo biti tudi Abesinci novodobnim paganom žive priče o veri prvih kristjanov, da je Kristus resnično pričujoč pod podobama kruha in vina.

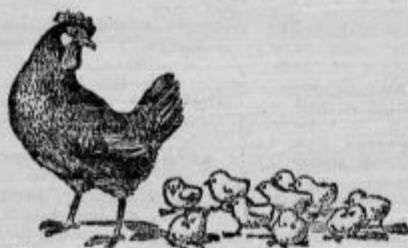

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba!« - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

To so jezdci! Na golem konjskem hrbitu sede

ti zameci, sedla pa vihle v svojih rokah...

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

Z vsemi sredstvi skušajo dvigniti tudi do pred kratkim še kako klaverne učne uspehe visokega šolstva in v to svrhu neprestano postrujejo predpise glede sprejema, skušenj itd., vendar vrednosti sovjetskih visokih šol še malo ne moremo primerjati z visokimi šolami po drugih državah. Primanjkuje vsega: dobrih profesorjev, prostorov, učil itd., predvsem pa najskromnejše učne in znanstvene svobode, ker inkvizitorski materializem naravnost duši vsako globljo kulturo.

Slej ko prej pa seveda skušajo boljševiki ohraniti vse višje šolstvo v službi svoje stranke. V to svrhu se niso ustrashili tudi enega največjih barbarizmov, kar jih pozna novejša človeška zgodovina, da so namreč otrokom & meščanskih slojev sploh prepovedali dostop na višje učne zavode, zato pa na drugi strani kako pospešujejo šolanje otrok boljševiških delavskih staršev. Že l. 1927. je podeljevala država delavskim sinovom 68.000 ustanov po 25 rubljev mesečno, razni industrijski trutji pa podeljujejo 7000 po 50 rubljev. Dalje je CIK n. pr. l. 1929./30. kratko in malo komandiral na univerze 1000 mladih komunistov (75–80% delavskih otrok), ki so poprej prebili vsaj 5 let pri tovarniškem delu in so se že 3 do 4 leta udejstvovali v raznih boljševiških organizacijah. Slična komandiranja se dogajajo vsako leto na različne vrste višjih šol. Vse to je povzročilo seveda silen naval mladine na visoke šole (to povzroča potem strašno prenapoljenost šol), a ker večina nima niti približno potrebne predizobrazbe, so učni uspehi navadno obupni in ima akademik po dovršitvi svojih studij preprosto le malo resničnega znanja o svoji stroki, o kaki splošni izobrazbi, ki je tudi pogoj resne in globlje strokovne izobrazbe, pa ni niti govora. Te uspehe poslabšuje se obupno gmotno stanje dijakov. Velik del dijakov dela se po tovarnah, da si zasluži najpotrebnejši vsakdanji kruh. Dijaki kažejo v splošnem mnogo želje po znanju in veselja do dela, toda ves ustroj boljševiškega šolstva, ki je preračunan skoraj izključno le na golo tehnično izobrazbo, je tako plitek in ozek, da vzbuja celo strah boljševiških voditeljev samih. Ker sovjetska visokošolska mladina zato ne najde v sebi potrebne duhovne uravnovešenosti, se tudi ta le preradi udaja spolni razbrzdanosti. Da nekoliko dvignejo duhovno višino svojega višjega šolstva, so uvedli l. 1934. vanj zopet pouk latinsčine in grščine, seveda pa ti ukrepi sami ne bodo zadostovali.

Izmed ostalih vrst šol zavzemajo največjo važnost tako zvani »Rabjaki« (= delavske fakultete). Te so plod demagogije iz dobe vojnega komunizma, ko so bili boljševiki prepričani, da je redno šolstvo v & meščanskiem zmislu sploh nepotrebno in da si komunistična družba vrgojo lahko vse potrebno strokovno osebje v najkrajšem času s pomočjo nekakih tečajev, ki bodo na hitro roko izobrazili delavce, da bodo sami prevzeli vsa vodilna mesta v družbi. V ustanovnih določilih iz l. 1920., je bilo rečeno, da se sprejemajo vanje na predlog strokovnih organizacij mladeniči, ki so poprej vsaj 3 do 6 let ročno delali v kakih podjetjih. Njih namen je bil nuditi jim na hitro roko nekaj najpotrebnejšega znanja in tako nadomestiti dotedanje redne srednje šole. L. 1921. je bilo ustanovljenih 61 takih »Rabjakov« s 30.000 učencem, a do l. 1920. se je dvignilo njih število šole na 68 s 36.000 učencem, med katerimi je bilo 94% delavskih in kmetiških sinov skoraj brez vsake predizobrazbe, oziroma 87% komsomolcev. Vzrok tega nezadnjega napredka je bil predvsem v tem, ker se je kaj hitro izkazalo, da so nesposobni vršiti določeni jim namen. Njih obiskovalci deloma niso hoteli, deloma pa tudi niso mogli zmagovali predpisane učne snovi, a na univerzah, kamor so imeli iz Rabjakov dostop, so bili sploh nerabni. Glede na to dolgo sploh niso vedeli, kaj naj z njimi začno. Sovjeti so kmalu uvrdili, da jim Rabjaki ne bodo mogli izobraževati potrebnih inženjerjev, kemikov in drugih specijalistov, zato so jih vnovič zanemarili in pospeševali namesto njih redno šolstvo in

>Tovarniške obrtne šolec. Sele spomladi l. 1929., ko je izvrševanje petletke zahtevalo dnevno nove tisoče ljudi z nekoliko višjo izobrazbo, so jih začeli vnovič pospeševati in že l. 1931. je znašalo število njih obiskovalcev 300.000 (61% delavskih in 36% kmetiških otrok), od tega samo obiskovalcev večernih Rabjakov 205.000. Učni načrt Rabjakov obsega 12 predmetov, in sicer: ruščino, francoščino, politiko, zgodovino razrednih bojev, politično gospodarstvo, gospodarsko zemljepisje, računstvo, fiziko, biologijo, kemijo, fizikalno zemljepisje in risanje. Obisk je štirilet in ga se predvsem praktično znanje s praktičnimi sredstvi in s stroginim učnim redom. Ker je velika večina rabjakovcev čez dan zaposlena v tovarnah in tudi brez potrebnih predizobrazb, so učni uspehi sicer tako skromni, vendar odvražajo mladino od razbrzdanega življenja, tvorijo živo vez med znanostjo in potrebami vsakdanje gospodarske proizvodnje in dajejo sovetom tiste armade delavcev na vseh poljih, ki jih pri izvrševanju svojih načrtov neobhodno potrebujejo (n. pr. osnovnošolskih učiteljev, voditeljev traktorskih postaj itd.), čeprav ni njih izobrazba niti polovična. Vzroki teh ponanjkljivosti so isti kot pri ostalem šolstvu, le izobrazba učiteljev v Rabjakih je še nezadostnejša kot drugod, vendar se obrača polagoma vse na boljše in njih pomen zopet raste.

Druga važna vrsta sovjetskega šolstva so FSU, to so nekake obrtne nadaljevalne šole, ki jih ustanavljajo pri vseh tovarnah. Leta 1929. je bilo okroglo 1000 s 100.000 učenci, v naslednjih par letih se je po njih število več kot podeseterito. Tudi glede njih daje časa niso bili na jasnu, v katero smer naj jih uravnajo, kajti stranka je želela vzgajati v njih predvsem komunistične agitatorje za posamezna podjetja, a država je nujno rabila kvalificiranih delavcev, če je hotela sploh misliti na uresničenje svojega načrtnega gospodarstva in rešiti proizvodnjo pred populim polomom. Zadnjič so jih preuredili z odlokom z dne 15. septembra 1933 in sedaj prevladuje v njih v 16–24 tedenskih učnih urah strok. tehnični pouk (80%), toda zaradi pomanjkanja sposobnih učnih moči so njih uspehi še jako nezadovoljivi. Slične naloge, le za vzgojo višje kvalificiranih strokovnih delavcev, tehničnih uradnikov in samostojnih voditeljev raznih manjših podjetij vršijo nekake tehnične srednje šole, nazvane »tehniki«, ki se nago razširjajo zlasti izza uvedbe petletke. Vanje se sprejemajo absolventi srednjih šol, pouk traja 3 leta in po dovršitvi dobi dijak naslov »tehnik«.

Kakor že šolstvu samemu, tako so posvečali boljševiki tudi ljudski izobrazbi na splošno že od vsega početka največjo pozornost, seveda v strogi materialističnem in komunističnem zmislu. Čim bolj so zapostavljali v prvem desetletju svoje oblasti visoko izobrazbo, tem bolj so propagirali široko ljudsko prosveto, ker so bili prepričani, da bodo lahko že z njo izpreobrnili vse narod h komunizmu in premagali vse stare sile, zlasti vero. Ker je bilo še leta 1918 okroglo 80% vsega prebivalstva nepismenega, so se lotili takoj po prevzemu oblasti z vso silo ljudsko izobraževalnega dela in so zanj tudi žrtvovali ogromne vseote, saj je bil tudi Lenin sam prepričan, da je prvi pogoj za trajno zmago komunizma odprava nepismenosti in čim temeljitejša vzgoja dotlej tako zanemarjenih množic v komunističnem zmislu. Že v prvih letih so ustanovili več tisoč analfabetov tehajev, v katerih so samo v dveh letih naučili brati in pisati nad 2 milijona odraslih (zlasti delavcev in vojakov), do leta 1927 so pa hoteli nepismenost sploh odpraviti. Razen tega so ustanovili na tisoče ljudskih knjižnic, čitalnic, kino gledališč, preplavil so državo z radijem, ustanovili so na tisoče sportnih in drugih klubov ter vpregli v ljudsko prosvetno delo vse najmodernejsa tehnična sredstva. Nedvomno je, da so na ta način duševno prebudili milijonske množice ter precej premagali dotedanje rusko duševno brezbriznost, toda prav iz tega bo zrastla zanje tudi največja nevarnost, kajti gotovo je, da noben duševno prebujen narod ne more trajno prenašati take duhovne sušnosti, v kakršno so uklenili boljševiki vse Rusijo.

(Dalej prihodnjih)

RAZNO

Kdo ima pravico do branarine? Član Okrožnega urada imajo pod gotovimi pogoji pravico do branarine. Branarna je denarna podpora, in sicer znaša dve tretjini zavarovanje meže. Pogoji pa dosegajo branarine so slednji: a) do branarine imajo pravico le zavarovani člani, t. j. le tiste osebe, ki morajo biti po zakonu o zavarovanju delavcev obvezno zavarovane; dalje one, ki so zbolele v 3. ož. 6 tednih po izstopu iz službe in so bile v letu ož. dveh letih pred obolenjem zavarovane vsaj 6 ož. 12 mesecov; dalje pa tudi one osebe, ki prostovoljno nadaljujejo članstvo; b) drug pogoj je: bolezni, zdravljena s pridobitno nesposobnostjo, ki traja nad 3 dni, in v tem primeru gre branarna od due obolenja, dokler ta nesposobnost traja, toda največ 26 ož. pod gotovimi pogoji 52 tednov. – Bolezni in delanske možnosti ugotavlja zdravnik OÜZD. Zoper njegovo ugotovitev je mogoča pritožba na nadpregledujočega zdravnika in zoper izid tega na zdravniško komisijo.

Rudnik Ivanovo polje pri Varaždinskih Toplicah ustavlja. Rudnik je last belgijske države in je zaposlenih okoli 200 delavcev.

4500 Jugoslovjanov in 15 Čehoslovakov je zaposlenih v tvornici Batče v Borovem in v vseh Batčinih prodajalnicah.

Kmetsko gibanje, ki je naperjeno proti hajmvercom (Starhembergi), se v Avstriji močno širi. Gibanje podpira baje tudi predsednik republike Miklós Károlyi.

K Mednarodnemu uradu za delo je baje pravljena pristopiti sovjetska vlada, če bo ta urad priznal sovjetsko delavsko zakonodajo.

V Romuniji so otvorili jugoslovanske ljudske šole v vseh okrajih zapadne Transilvanije, v katerih je vsaj 20 jugoslovanskih šoloobveznih otrok. Kaj pa drugod?

Za zimsko pomoč so letos zbrali v Nemčiji 360.000 pa samo 250 milijonov mark.

Egiptovska vlada je preposedala egiptovskim delavcem, da bi šli na delo v afriško Eritreo, ker noče v nobenem oziru pokvariti svojih dobrih odnosa z Abesinijo. V Eritrejo je hotelo editi 4000 egipt. delavcev.

Prvo Italijansko vojno trofejo (zmagovalno pridobitev) so postali to delo v Rim. Je to zastava, ki so jo izgubili Abesinci na ozemlju pri Valenzi.

Samo 1 kg cigar naredi iz 7 kg tobaka. 6 milijonov vrst žuželk je na vsem svetu.

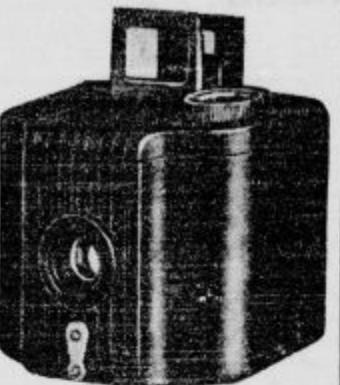
Lepo presenečenje za vsakega!

Da bi se vsem omogočil sport fotografiranja, je sklenila Kodak Company prodati preko 30.000 aparatov

Kodak Baby-Brownie samo Din 75-

po nizki
ceni

(Dobi se pri vsakem foto-trgovcu). Format slike te lepe kamere je 4×6.5 cm, dočim kamera sama, ki je elegantna, odlične konstrukcije in preprosta v uporabi, zajamči odlične posnetke vsem, ki uporabljajo Kodak ali Pathé filme.

Dobro se pozna. — Tega osebrega lahko rešimo samo na ta način, da ga dva prineha, eden mu bo pa vlival konjak v usta. — Ne, se oglasi prezbili, eden naj me drži, dva mi naj pa vlivata konjak.

V uradu. — Ravnatelj: »Kaj, že tretjič grihajate v tem mesecu po prednju? Čemu pa potrebujete toliko denarja?« Uradnik: »Sai ga ne potrebujem jaz, temveč moja žena.« Ravnatelj: »Ali smem vprašati, zakaj?« Uradnik: »Vi že jaz pa ne.«

IVAN ROZINA (prele 'Orient') trgovina barv in lakov, Ljubljana

Velika izbiro kemičnih in oljnatih barv, šivskih, štuljiskih in umetniških barv. Firme, laki, steklarški in mizarški klej, želak, spirit denat, lužica »Artic«, tulij, pastele ter sploh vse slikarske in pleskarske potrebuščine. Velika zaloga vseh vrst vedno svetega mača. Na njejene cene in najboljša postrežba.

PRODAJALNA TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 14 poleg trgovine Schneider & Verovšek

... gospodine, traje jasen počitovanje, ...
prišli v vas. Gostilnicarka je bila s pijočo nekako preskrbljena, jedilni list pa je bil dokaj reven. No, nekoliko domaćih klobas je bilo se v hiši, a trajalo je precej dolgo in niso prišle na mizo. — Končno stopi eden izmed gostov kuhinjo pogledat, kaj je s klobasami. Gostilnicarka odkrije na ognišču lonec, v katerem so se klobase kuhalo med o roščim — perljom, in pravi: Druge vode nista imela pri roki in sem si mislila, da bodo gospodje itak zneli kožo s klobas!

... vsejša in prava. ... cesar, kdo cesar ... ednik, so vas moji Jesenski soneti močno ganili? Ali ste slíšali padati liste? — Da, slíšal sem padati vase jesenske liste v — koš.

Reklama. — V lekarni je v izložbenem oknu plakat priporočal sredstvo za utrditev živev. Pred kratkim je imela lekarna nočno službo in je to naznaniča kakor običajno s posebno tablo v istem oknu. Tabla je prišla nad lepk tako nerodno, da si bral: Nocoj nočna služba. In takoj spodaj: Se dobro obnaša kot sredstvo za utrjevanje živev.

Za Veliko noč

390.- 490.- 90.- 170.- 390.- 110.- 290.- 290.-

Priroda se obnavlja - - - obnovite se tudi Vi!

TIVAR OBLEKE

3°

DROBTINE

Uslišana prošnja. — Pismo nečaka stricu: Držitelj Prav lepo te prosim, pošli mi 50 dolarjev. Pismo pošiljam po poštarsku, ki bo čkal na odgovor. Ko bi ti vedel, koliko sem trpel, predes sem se odločil odpolati pismo, bi se me govor usmilil. Ljubeči Te nečak. — Ko sem to napisal, sem se čutil tako osramočenega, da sem tekel za poštarskom, da vzamem pismo nazaj in ga uništim. Žalibog nisem ga več dohitel. Dal Bog, da ne bi pismo nikdar prislo v Tvoje roke! Stric je odgovoril kratko: Dragi nečak! Bodti hraber in našruij se več. Tvoja želja je uslišana. Pismo se je izgubilo.

Sadovnjak v sobi. Zanimiva noteza japonska vrtna kultura je gojitev pritlikavih dreves. To metodo imenujejo oni tus kurimono. Prvotno je veljalo le za smreke in jelke. Šele zadnje čase so se lotili tudi sadnih dreves, kar jim je imenito uspelo. Pri smrečicah so delali tako, da so stalno prezavali koreninice in vejice, da bi na ta način zbranili prevelikov izhlapevanje. Pri pritlikavih sadnih drevesih pa je stvar bolj nerodna. Če hočejo npr. vzgojiti breskvinov drevecje, je najbolje da ga zasadijo na jesen. Spomlad se požene mladič s poprijetjem leta kasneje zavrete, tele tretje leto pa ga presadijo v lonec. Tu pa se začne prava kultura: najprej zvezeto s tenko žico koreninice pri zemlji, in sicer zato, da ne bi drevesce prevede hrane sprejemalo in raslo; nato privežejo one vejice s preostalimi lističi, da bi preprečili prevelikov izhlapevanje, ki gre iz listov. Dreveni pritlikavci smejo samo toliko hrane dobivati, da si ohranijo življenje, ne več, sicer bi rasli v širino in višino.

Nenavadna ura. V Haagu na Nizozemskem so postavili prav čedno javno uro, ki nima številnice. V oknu podobnem okvirju, ki je razdeljen na polovico, je odločena ena polovica za ure, druga za minute. Na levem predelu, kjer je številka za ure, se spremeni številka vsako uro, v desnem predelu, kjer številka kaže minute, pa vsako minuto.

Morska kača. Pred kratkim je došpel v Neapelj malo angleški tovorni parník Slanther. Njegov lastnik in kapitan Bossum se je takoj zlasti v živalskem vrtu in je bil ogorčen, ker ni mogel prodati žive morske kače. Ujel jo je nekje bliž Jave. Kača je skoraj dva metra dolga, ima plavuti, sicer pa izgleda prav tako, kakor vsak drug žad. Privabilo mu je dosti radovednežev, a kupca, ki bi pristal na zahtevano pretirano visoko ceno, ne naide! To je res obuonil! Je vzdihoval kapitan. Koliko časa sem zamudil s to kačo. Vsi jo hočejo videti, a nihče je ne kupi. Misli sem, da sem z njo našel premoženje, sedaj pa ni nič. Koliko časa so se prepričali znanstveniki, ali ni morska kača samo pravljica. A zdaj, ko sem jo viel in živo pripeljal v Evropo, se zdi predraga vsakemu muzeju.

Ura brez kolesja. Kaj vsega ne iznajdejo na svetu. Človeku niti na misel ne pride, s kom se ljudje nečajo. Nedavno so listi poročali, da se je posrečilo nekemu inženirju izumiti uro brez kolesja. To uro poganja četvero vričnih se madniških plošč. Ena teh plošč se zavrti enkrat v sekundi, druga enkrat v minutih, tretja enkrat vsako uro, četrta pa zavrti kazalec za ure dvakrat v 24 urah.

Krize bo konec

ko bodo domači denarni
zavodi mogli zopet dajati

nova posejila iz novih vlog

Zaupajte Vaš denar

Mestni hranilnici Ljubljanski,

ki izplačuje nove vloge,
vložene po 1. 1933, neome-
jeno ter jih obrestuje po

4-5%

Vloge	nad DIN 400,000.000
Reserve	DIN 14,600.000

Poizkusite ta 3-dnevni recept za lepoto

Kadar se na filmskem platnu pojavi lice kakih lepe filmske zvezde, tedaj ste lahko prepirčeni, da zapestja lepota njeni polti ni golo naključje. Njena skravnost je lahko tudi Vaša. Vaša koža lahko postane prav tako divna kakor je njeni in to v času komaj 3 dni. Nova krema Tokalon, bele barve (ni mastna), vsebuje gotove dragocene sestavine, med katerimi je tudi sveže posneti smetana in olivno olje. Če uporabljate to kremo enkrat ali dvakrat dnevno, bo dobiti Vaša koža novo svezost. Krema Tokalon osvežuje in beli kožo ter hitrejše kakor vsaka druga sredstvo odstranjuje razširjene znojnico, zajedalec, raskavost in vse druge kožne napake. Varuje pa tudi pred nesnago in prahom, osvežuje in čisti kožo ter je tako najboljša podloga za puder. Poizkusite ta enostavni recept še danes in brez skrb boste lahko primerjali svojo polt s poltjo filmskih zvez.

BREZPLACNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (trošne ali bele barvel) ter puder Tokalon različnih nijans. Posiljte Din 5. v poštnih znakih za poštino, omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug. Odlo 21-C, Zagreb, Praška ul. 6.

Fige, slive in rozine za žganjekuhu,
oddaja po najnižji ceni tvrdka

VAN JELAČIN, Ljubljana Emonska c. 8.

n Slomškov zavod os. cistercijancev sprejema pri prvih gimn. razred iz dobrih krščanskih družin nadarjene gojenice, ki imajo veselje za duhovski in redovni poklic, za liturgično življenje v duhu sv. Benedikta ter za imenine A. C. M. Sprejemajo te tudi marijivi in globokoverni dijaki iz drugih razredov srednjih šol. Prošnje, sprijevala v knjižni list naj se pošiljejo najpozneje do 15. maja na naslov: Vodstvo Slomškovega zavoda O. Cist. v Ljubljani, Poljanska cesta 6. Prošnji naj se prizne znamke za odgovor.

Prešler. Podpisana Stempihar Antonija. Lipiec št. 2, preklicojem in obžalujem svojo obžalitev, da mi je Demšar Pavel, posestnik tla iz Zadobja št. 4 ukradel denar, in se mu zahtujem, da je odstopil od kazenskega postopanja. Stempihar Antonija.

V VSAKO HMO »DOMOLJUBA!«

Tudi za Vas

bude koristno, če se vsedete in pišete še danes Trg domu Štermeckemu po polnoma nove vzorce suknja kamgarne, ševoja, meltona in hlačevine za moške obleke, ter se prepričate o ogromni izbi in o zelo zažanah cenah.

TRGOVSKI DOM
Štermecki
TONARNA - PERLA - DI - OBLEK

Celje št. 19.

Vzorci in ilustrirani cenik zaston.

Prosvešča (Sostro)

Preteklo nedeljo se je vrnil v Prosveščen dom ob precešnji udeležbi lepo uspel prosveneti večer. Posebno nam je ugašel kvartet s Hrušice, zborna deklamacija in - Cafica kavet. — Na Veliko nedeljo ob 3 in 8 uprizorijo lepo in zanimivo drams v 10 slikah: »Župnik iz cvetočega vinograda«. Rezervirajte vstopnice!

Mali oglasnik

Vseka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo sumo polovico, ako kupujejo kmetijske po trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali šejejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

...poliš obiske,
blaze, perlo itd., kupite zelo ugodno pri Preskeriu, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Bravo, dobro mleka-

vajenje, ric, prodam

Vižmarje 12.

Vajenko za ževljarsko

šleparico

sprejemem. — Ponudbe

upravi Domoljuba pod

»Dobra vragoja«

st. 4321.

Sprejemem krojaškega

vajenca in

pomočnika. — Stefan

Črnec, krojač, Kranj,

Kokrški trg 6.

Prodam 1 kravo in

1 telico. —

August Sušnik, Škofta

Loka, Novo prelet. 6.

Razmetki mlin na stalin

vodi, —

vzamem v najem. —

Naslov pove uprava

»Domoljuba« št. 4030.

Preselitev prodajalne čevljev pri POLLAKU, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 23

v Koledvorsko ulico 11

Pri tej priliki se prodajajo čevljii z izrednimi popusti:

otroški	o. o. Din 15—, 30—, 50—
ženski	o. o. Din 50—, 80—, 90—
moški	o. o. Din 90—, 110—, 115—

Razsortirani čevljii po dogovoru

Prodajalna čevljev pri Pollaku »Triumph« d. z o. z.
sedaj **Koledvorska ulica 11 — Ljubljana**

n Vič. Da omogoči poset predstave tudi bližnjim okoliščanom priredi »Ljudski oder« Vič na veliko nedeljo ob treh in ob osmih zvečer v Društvenem domu na Glinčah Gregorinovo pasijonsko igro »V času obiskanja«. Dosedaj so bile predvajane že štiri dobro obiskane predstave, kar je znak, da je delo res dobro podano. Vstopnina je zelo nizka in priporočeno obisk.

Za Žganjekuhu brinjo. Fige, rozine in slive oddaja po ugodnih cenah FRAN POŠAČNIK d. o. o., Ljubljana, Tyrševa cesta 33.

Javna skladniča (Balcan)

Znala si je pomagati. — Neka ženska si je v drugi državi nakupila nekoliko metrov blaga. Da bi ga spravila brez carine preko meje, si ga je ovila okoli telesa. A baš ko je hotela mimo carinice, se ji je ovoj spustil, videti je bilo, da bo zdrzel na tla in da poide ves izvit izmisljeni načrt po vodi. Toda ženska ni bila od muha. Sedla je kratkomalo na tla in pričela na ves glas jadikovati, nai jo spravijo v kako hišo. Cariniki se menili, da je pred porodom in so jo na vozu res odpeljali domov.

Sluga obiskovalcu: Obžalujem gospod, gospod ravnatelj je na zelo važni seji in če nimate prav posebno važne novice, ga ne smem zbuditi!

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahajevate takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja ki je že naštega resila. Ona more poleg vsakega nadljudskega pomagati, da se bolzeni hkrati premaga. Nedno znojenje in kadali prenehata, toda telesa se svira ter po popravljenju včasoma bolzeni preneha.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čimprej sedete z mojim nadljudnim prehranjevanjem tam bolje.

Popolnoma zastavljen in poštne prosto
dobite moje knjige, iz katere boste hrpal
mnogo koristnega.

PISITE TAKOJ

za dostavo tudi dopisnicu, na naslov:
zbiralnik za pošto:

GEORG FOLGNER - Berlin-Neuholle
RINGBAHNSTRASSE 24, AM. 488.

**Za
Veliko noč
čevlje**

45.-

Vel. 9-11½

59.-

Vel. 9-11½

79.-

59.-

99.-

79.-

99.-

Rata

